

universitātes avīze

Otrdiena,
20. februāris,
2001. gads

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

№12

JAUNUMI

Zviedrijas Karalistes pārstāves LU

L. Hjelmā-Valēna sarunā ar LU rektoru I. Lāci

12. februārī Latvijā viesojās Zviedrijas Karalistes premjerministra vietniece Lēna Hjelmā-Valēna. Tika prezentēta Stefana Brukfelda un Pola A. Levina grāmata "Pastāsti to saviem bērniem... Grāmata par holokaustu Eiropā 1933 - 1945" un notika LU Jūdaikas centra apmeklējums. Stāsta Jūdaikas centra vadītājs, profesors Ruvins Ferbers.

Zviedrijas Karalistes premjerministra vietnieces Lēnas Hjelmā-Valēnas vizīte LU Jūdaikas centram pavēra iespēju augstajiem viesiem nodemonstrēt funkcionējošu struktūru, kas saistīta ar ebreju vēstures izpēti, skarot arī holokausta jautājumu. Vizītes laikā klātesošos īsi informēja par Jūdaikas centra vēsturi, tā darbības aktualitātēm. Centra jaunākie zinātniskie projekti ir mutvārdu vēstures pētījums un Latvijā holokausta bojāgājušo ebreju apzināšana.

2. lpp. ▶

Saņemta profesora Edgara Andersona piemiņas stipendija

Šogad par šīs tradicionālās stipendijas laureātiem ir kļuvuši četri studenti: Inta Lauska - Ģeogrāfijas maģistra studiju programmas pirmā gada studente, Sanita Erta - Politikas zinātnes bakalaura studiju programmas trešā gada studente, Daiga Pinkovska - Reliģiju zinātnes bakalaura studiju programmas otrā gada studente, Mārtiņš Mintauris - Vēstures bakalaura studiju programmas ceturrtā gada students.

Stipendija tika saņemta jau septīto gadu. Tās lielums ir 100 ASV dolāru katram saņēmējam. Šo stipendiju fondu pēc profesora nāves nodibināja viņa atraitne Ligita Andersone, kura dzīvo ASV. Tas ir viņas personīgais fonds, un viņas vēlējums ir, lai naudu saņemtu centīgi jaunieši, kuriem iet visgrūtāk. Studenti ar veselības problēmām un studenti bāreņi.

Lūk, fragments no Ligitas Andersones kundzes vēstules:
"Cienījamā Spruģes kundze!

(..)

Jūs lūdzāt manu bildi un īsu dzīves aprakstu. Lai gan Edgara Andersona stipendiju nodibināju es, līdzekļi ir saņemti kopīgi, manis un draugu. Tāpēc nevēlētos sevi speciāli izcelt, jo nedomāju, ka būtu to pelnījusi. Tādēļ arī Jūsu laipno lūgumu nevarēju izpildīt.

Ceru, ka šī gada sūtījums jau ir saņemts. Mazs lūgums. Pavadvēstulē pēc stipendijas saņemšanas jūs iesākat jauku tradīciju, atzīmējot, kāda veida invalīds ir stipendijas saņēmējs. Šī informācija mūs tuvinā. Labāk viņus pazīstam. Ja studenti to nevēlētos, sapratisim.

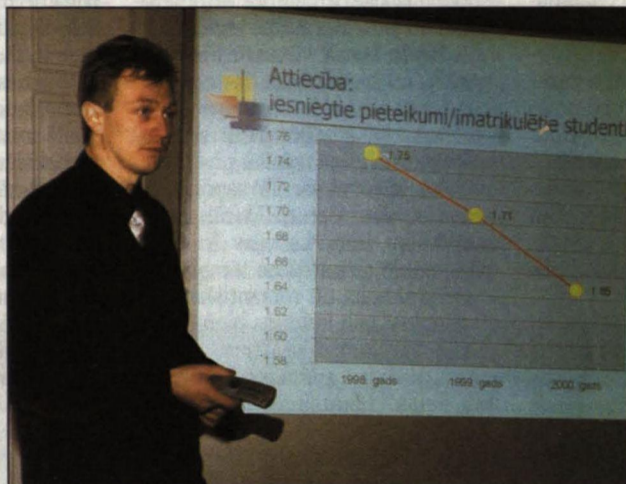
(..)

Ar cieņu -
Ligita Andersone"

2. lpp. ▶

AKTUALITĀTE

Jaunatne vēlas studēt LU

Studiju informācijas centra direktors Jānis Saulītis

Studiju programmu direktoru seminārs notika LU Mazajā aulā 7. februārī. Tā darba kārtībā bija piecu aptauju prezentācija.

Vispirms par 2000. gada uzņemšanas rezultātiem un prognozēm 2001. gadam runāja SIC direktors J. Saulītis. Kā liecina rezultāti, pagājušajā gadā ir samazinājies maksas studentu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas izskaidrojams ar to, ka 1999. gadā strauji palielinājās Tālmācībā imatrikulēto studentu skaits. Studenti labprāt izvēlas šādu studiju formu.

Vidusskolu 12. klašu audzinātāju aptaujas rezultātus analizēja Informācijas nodaļas vadītājs M. Leduskrastrs. Kā liecina aptaujas, par iespējām studēt augstskolās, skolēni uzzina savās izglītības iestādēs. Liela nozīme ir arī preseī, kā, piemēram, laikrakstiem "Diena", "Lauku Avīze" un citiem. Informācijas ieguvē svarīgas ir arī izstādes "Skola", tāpat informācija tiek iegūta no studējošajiem.

"Studiju vide Latvijā, piedāvājums, pieprasījums, studiju kvalitāte". Projektu izstrādāja projekta grupa - Ginta Tora (Studiju daļa), Inta Jaunzeme (Studiju padomnieku centrs), Ināra Popova (Personāla daļa), socioloģe Ilva Pudule ar Sorosa fonda un LU Sociālo zinātņu fakultātes atbalstu.

Projekta ietvaros tika aptaujāti LU pamatstudijās otrajā un ceturtajā studiju gadā studējošie. Studiju programmu direktoru seminārā par tēmu "Studentu aptaujas un pārbaudes kā studiju darba kvalitātes izvērtēšanas forma" runāja LU Studiju daļas metodikē G. Tora. Kā zināms, no vispārējās vidējās izglītības pakāpes ieguvušo skaita tikai vairāk nekā 30% pāriet uz nākamo izglītības pakāpi - augstāko. Aptaujā jūtama pozitīvā jaunatnes griba studēt tieši LU, kas liek Universitātes mācībspēkiem nemitīgi domāt un vērtēt to, ar kādām metodēm - mācīšanās vai mācīšanās - tiek veidots XXI gadsimta speciālists. Aptaujā iegūto datu analīzes rezultātā parādījās gan pozitīvi, gan negatīvi aspekti atsevišķās studiju programmās. Lai LU absolventi droši konkurētu starptautiskajā darba tirgū, jāmeklē un jālieto neordināri paņēmieni jauno personību pilnveidošanai.

Rezultātu analīzi par svešvalodu mācīšanās prioritātēm vispārējā izglītībā un iegūto zināšanu atbilstību augstskolas prasībām apkopoja LU Filozofijas un socioloģijas institūta pētniece I. Trapenciere.

Aptauju par studiju kursu un pasniezēju kvalitāti studentu vērtējumā analizēja asociētais profesors A. Tabūns.

LU Valodu centra direktore asociētā profesore I. Šulca stāstīja par LU pilna laika maģistrantu svešvalodu prasmes pārbaudes rezultātiem.

Kā atzina šī semināra vadītājs, LU prorektors profesors J. Krūmiņš, seminārā dzirdētais ir viela pārdomām. Šādas aptaujas jāriko arī turpmāk. Svarīgi arī, lai ar to rezultātiem varētu iepazīties pēc iespējas plašāks interesentu loks, jo tas palīdzētu arī turpmākajā darbā.

Ar aptauju rezultātiem iespējams iepazīties LU Studiju daļā, 135. telpā, Raiņa bulvārī 19.

MĀRA SADOVSKA

ŠAJĀ NUMURĀ:

"Mans uzdevums ir nevis pārveidot vīru, bet likt sievai saprast, kas viņai liek tā mocīt sevi" - par to kas traucē un kas palīdz dzīvot - domās dalās psiholoģe Andra Plotniece

Iepazīsimies ar jaunajiem aktieriem Maiju Doveiku un Aldi Siliņu

Rubrikā "Es rakstu" pirmo reizi - Ineta Atpile

Minerālu, iežu, fosiliju ... kolekcijas Universitātē - par to lasiet nākamajā "UA" numurā

Viesnīcas "Rīga" konferenču zālē 25. februārī plkst. 11.00 notiks "Mis un Mistery Rīga 2001" atlases konkurss. Nākamajā "UA" numurā lasiet plašāk sarunu ar "Mis un Misteru Latvija 2000" rakstā "Sapnis uzvarēt pasaulē"

SVEICAM

"UA" apsveic
Latvijas Universitātes
jubilārus!

JAUNUMI

Zviedrijas Karalistes pārstāves
Latvijas Universitātē

◀ 1. lpp.

Tagad, pēc 60 gadiem, dzīvības vairs glābt nav iespējams, mums jā-rūpējas par atmiņas, vēstures saglabāšanu. Vācu okupācijas laikā gājuši bojā ap 70 000 ebreju, bet tikai cetur-tā daļa no viņu vārdiem ir zināmi. Šajā jomā darbs būtu profesionāli izglītotiem pētniekiem, lai izzinātu arhīva dokumentācijas.

Atpazīt Latvijā holokausta bojā-gājušo vārdus ir gan kristiešu, gan jūdu tradīcija un pienākums.

Patlaban ir tapis projekts, kura vadību uzņēmis LU Jūdaikas centrs, kā konsultants tajā darbojas vēsturnieks prof. Aivars Stranga, projektā piedalās centra izpilddirektore vēsturniece Aina Antāne, arhīva darbinieki. Plānots, ka trīs ar pusi gadu laikā šis projekts varētu realizēties – būtu iespējams izzināt Latvijā bojāgājušo ebreju vārdus.

Kopumā tas ir komplicēts zinātnisks darbs, ko plānotam veikt ar Zviedrijas atbalstu. Vizītes laikā gan valsts prezidentu, gan zviedru puse izteica atbalstu šim projektam.

Viens no darbiem, ko patlaban veic centra izpilddirektore Aina Antāne, ir mutvārdu vēstures projekta realizācija. Tās mērķis ir ierakstīt autentiskas intervijas ar ebreju kopienas vecākajiem ļaudīm; tā būtu iespēja izzināt vēsturi un kultūru pēc aculiecinieku stāstījuma. Filozofijas un socioloģijas institūta ir darba grupa, kas strādā šajā jomā.

- Vai Jūdaikas centrs piedāvā arī īpašus mācību kursus?

- Jūdaikas centrs organizē kursu "Ebreju vēsture Latvijā no XVI gadsimta līdz mūsu dienām", to vada prof. Aivars Stranga. Filozofijas fakultātē tiek piedāvāts kurss par ebreju filozofiju, jūdaismu.

Centra apmācības virziens ir darboties caur esošajām mācību programmām. Mēs palīdzam organizēt mācību kursus divās fakultātēs – Vēstures un filozofijas un Teoloģijas.

- Vai zinātnisko projektu izstrādē sadarbosieties ar ārēm?

- Nesen biju Izraēlā, un tur ir biedrība, kas apvieno latviešu un igauņu izcelsmes izraēliešus. Izraēlā pašlaik tiek realizēta mutvārdu anketēšana vēstures izpētē, šajā jomā sadarbojamies.

Šobrīd var just, ka visas pasaules Latvijas izcelsmes ebrejiem ir tendence meklēt savas saknes dzimtenē, izzināt savu personisko vēsturi.

Plānojam organizēt Baltijas semināru, kur varētu piedalīties kaimiņrepubliku kolēģi, kas darbojas jūdais-tikā.

Šī gada 20. – 22. novembrī paredzēts, ka Jūdaikas centrs organizēs nu jau ceturto starptautisko konferenci "Ebreji mainīgajā pasaulē", kura, tāpat kā iepriekšējā, notiks Rīgā un tiks veltīta Rīgas 800. gadadienai.

- Kas, jūsuprāt, ir pamatā ebreju tautas izturībai?

- Mani vienmēr ir interesējis šis jautājums. Domāju, ka ļoti būtiska ir savas vēsturiskās lomas, reliģijas apzināšanās.

LU Jūdaikas centrs ir struktūra, kas darbojas klusi, bez kādiem politiskiem mērķiem. Centra darbība sevi ietver izglītošanu, kas veicinās savstarpēju izpratni, toleranci, integrāciju, kas spētu salauzt stereotipus.

ANDA LASE

Saņemta profesora Edgara
Andersona piemiņas stipendija

◀ 1. lpp.

Pēc stipendijas saņemšanas "UA" redakcijā iegriezās MĀRTIŅŠ MINTAURS. Viņš ir topošais vēsturnieks un raksta bakalaura darbu.

- Kam pateicoties, jūs piedalījāties šajā konkursā?

- Paldies ir jāsaka mūsu Vēstures un filozofijas fakultātes vadībai.

- Vai bija pārsteigums, uzzinot, ka esat starp stipendiātiem?

- Kad man 8. februārī no rīta piezvanīja uz mājām un paziņoja, ka esmu ieguvis šo stipendiju un ka pēc pusdienā man ir jānāk pēc tās, jutos ļoti pagodināts un iepriecināts. Šī stipendija tiks izmantota turpmākajām studijām, literatūras iegādei utt.

- Kāda tēma vēsturē jūs interesē?

- Mani allaž ir interesējusi vēsture. Skolas laikā lasīju vēsturiskos romānus un arī šajā mācību priekšmetā man ļoti veicās. Tā sapratu, ka vēlos studēt vēsturi. Vairāk esmu pievērsies tieši Latvijas kultūras pieminekļu aizsardzības tēmai. Tā ir reizē praktiska un romantiska lieta. Tur ietilpst gan kultūras pieminekļu izpēte, gan arī tādi praktiski pasākumi kā, piemēram, konservācija un citas lietas. Mani interesē Ikšķiles baznīcas saglabāšana un izpēte. Jāiepažīst arheoloģiskā objekta vēsture, jābūt priekšstatam par tālaika celtniecības metodēm. Pētāmā ir ļoti daudz.

Kultūras pieminekļi ir uzskatāmākā liecība par pagātni. Ir, protams, literatūra, grāmatas, arhīvi, bet tas nav tas pats, kas "taustāms" un redzams piemineklis. Piemēram, ja mēs aizejam uz Vecrīgu, uzreiz sajūtam šo vēstures elpu.

- Kas visinteresantākais šķiet Latvijā?

- Tepat mūsu Vecrīgā pagājušogad un šogad gandrīz vai ik pa dažām nedēļām parādās kāds jauns un nezināms objekts. Veicot būvniecību, pie Melngalvju nama tika atrasts senākais aizsardzības mūris. Pirms tam

Doma dārzā tika uzziets akmens tēls – lībiešu galva.

Manuprāt, Latvijas pieminekļi vairāk ir pēti tādā pašaurā jomā. Viens ir šī pieminekļa izpēte, no tā gūstot kādas vēsturiskas liecības. Mazāk apskatīts – kā veikt šo izpēti, kādos apstākļos un kāpēc tieši tā.

Konservācija savukārt ir veids, kā mēs varam saglabāt pieminekļus un līdz ar to – vēsturisko atmiņu, vai tas būtu piemineklis, celtnes, pilskalns, baznīca vai mākslas piemineklis.

- Kāda jums šķiet mūsu pagātne?

- Pierasts teikt, ka pagātne mums ir drūma. Es tam nepiekrītu. Mūsu pagātne ir ļoti interesanta. To nevar krāsot kādā atsevišķā krāsā, bet, manuprāt, tā ir kā mozaika.

Interesanta šī vēsture man šķiet tāpēc, ka esmu latvietis un te dzīvoju. Tā ir dzimtenes vēsture. Arī mana bakalaura darba tēma ir Ikšķiles baznīca kā kultūrvēsturisks objekts, kurš atrodas uz salas Daugavā.

- Vai pēc bakalaura grāda iegūšanas turpināsiet studijas magistrantūrā?

- Jā. Vēlos tālāk turpināt šo tēmu.

- Ko vēl darāt?

- Interesējos par mākslu, par teātri. Interesē arī viss, kas attiecas uz kultūras vēsturi.

- Ko vēlaties teikt Ligītai Andersones kundzei par jums piešķirto stipendiju?

- Ļoti liels paldies jums par to, ka esat atradusi par iespējamu šādu stipendiju piešķirt. Mūsu apstākļos tas ir ļoti svarīgi!

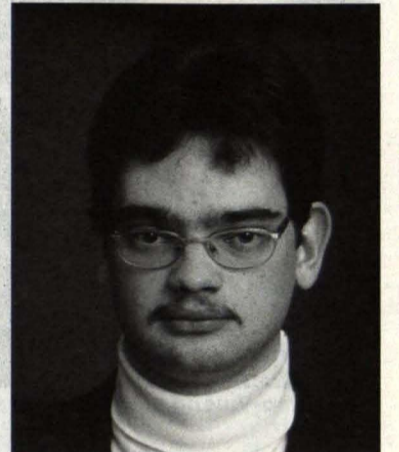
Ši ir DAIGAS PINKOVSKAS vēstule.

"Cienījamā Andersonas kundze! Izsaku jums lielu pateicību par Jūsu dāvāto materiālo palīdzību.

Es studēju Latvijas Universitātē, Reliģiju zinātnes bakalaura studiju programmas II kursā. Sociālie apstākļi man ir slikti. Esmu bārene, kam vecāki ir gājuši bojā autoavārijā, kad man bija tikai divi gadi. Esmu

Daiga Pinkovska

Mārtiņš Mintauris

uzaugusi bērnamamā, un man nav nekādu radnieku un tuvu cilvēku.

Ļoti priecājos par to, ka pastāv Jūsu dibinātais fonds, kas var palīdzēt maznodrošinātiem cilvēkiem.

Jūsu piešķirtos 100 dolārus es izmantotāju, lai apmaksātu mācību maksu angļu valodas kursos.

Pateicībā, Jūsu Daiga Pinkovska, 08.01.2001."

MĀRA SADOVSKA

Viesus uzrunā profesors Ruvins Ferbers

Varat apdrošināt veselību!

Informējam, ka Latvijas Universitātē slēdz līgumu ar Rīgas slimokasi (RSK) par LU darbinieku veselības apdrošināšanu. Latvijas Universitāte apmaksā darbinieka veselības apdrošināšanas polisi, un darbiniekam šo summu pakāpeniski atskaita no algas.

Minētais līgums paredz:

- RSK piedāvātā kolektīvā apdrošināšana ir lētāka – cenu starpība sasniedz pat 50%;

- šo apdrošināšanu var izmantot arī LU darbinieku ģimenes locekļi, kā arī bijušie LU darbinieki, pensionāri;

- par maksājumiem, saistītiem ar veselības apdrošināšanu, nav jāmaksā ienākuma nodoklis;

- vajadzības gadījumā polises tipu ir iespējams mainīt;

- tiem LU darbiniekiem, kuriem

ir nepieciešama ikgadēja veselības pārbaude, kas saistīta ar kaitīgiem darba apstākļiem, veselības aprūpi paredz apdrošināšanas polisi, un tās daļu apmaksā Latvijas Universitāte;

- pašreiz darbojošos individuāli slēgtos veselības apdrošināšanas līgumus iespējams bez zaudējumiem pārslēgt kā kolektīvus līgumus.

Ja jūsu struktūrvienībā ir darbinieki, kurus interesē šāda RSK piedāvātā iespēja ar atveģlotiem noteikumiem iegādāties kādu no piedāvātajām veselības apdrošināšanas polisēm, lūdzam iesniegt pieprasījumu Latvijas Universitātes Algu daļā.

RSK aģents darbā ar Latvijas Universitāti: S. Beikerte, mob. tel. 9454449.

LU direktors ATIS PEIČS

LU Studentu Padome: lielāka, jautrāka un neapgraizīta

Pāris mēnešus pēc decembrī notikušajām LU Studentu padomes (LU SP) vēlēšanām jaunievēlētā Padome 7. februārī sāka darbu, sanākot uz pirmo sēdi. Pirms tam kaltās varas pārņemšanas vai noturēšanas kombinācijas lielā mērā pajuka, un par jauno LU SP priekšsēdētāju ievēlēja "Savējo" kandidātu saraksta pārstāve Kristīne Ante.

Sākotnējie plāni gan bija visai atšķirīgi – vēlēšanās visvairāk balsu guvušais saraksts "Paisums" (lielākoties ekonomi) izvirzīja Marutu Galenieci, kas līdz šim bija LU SP Kultūras un atpūtas komisijas vadītāja un, piemēram, bija godam piedalījies tādu plašu pasākumu rīkošanā kā pateicības vakars rektoram Jurim Zaķim vai "Aristotelis-2000" Sporta manēžā. Savukārt "Savējo" (galvenokārt juristu un vēsturnieku) pirmais kandidāts bija Sergejs Senkāns: itin spārīgs Juridiskās fakultātes Studentu pašpārvaldes un vispār juristu aktīvistis.

Par spīti LU SP locekļu skaita palielināšanai no 25 līdz 40 pirmajā sēdē bija vienkārši aprīnājams kvorums, proti, visi studentu priekšstāvji. Tāpat par spīti nopietnajai LU Senāta zāles gaisotnei no prezidija puses tālākajā galda pusē (tautā par "studentu galu" sauktā) sēdošie jutās mazliet savā vaļā atstāti, ko maķenīt vairoja arī dzirdamības

traucējumi plašajā zālē, kuru cēlonis nebūt nebija pārgrabs kurlums.

Abi pirmie kandidāti pēc nogurdinošām debatēm (LU SP priekšsēdētāja amatam tika izvirzīti deviņi kandidāti, par laimi, četri, veselā saprāta vadītā, atteicās kandidēt) tika noraidīti – pirmajā reizē ar kvoruma noraušanu, otrajā dažiem iecerētās koalīcijas biedriem aizklāti balsojot pret it kā savējo kandidātu. Visbeidzot pēdējā kandidāte (varam trīs reizes minēt, kura) tika ievēlēta ar 25 LU SP locekļu balsīm, 8 balsojot pret un 6 atturoties.

Rekordskaits bija arī valdes kandidātu – 14, bet vietas tikai 7. Pulkstenis bija jau mazliet pāri desmitiem vakarā, kad tapa zināms galīgais valdes sastāvs, par kuru nenogurstoši bija rūpējies cilvēks par atklātību "Pēda" jeb Ivars Lukāševičs:

Daniēls Buks Vaivads ("Savējie", jurists),

Māra Kropa (Nacionālā apvienība, bioloģe),

Maruta Galeniece ("Paisums", vadībniece),

Ilze Jozēna ("K un Z", psiholoģe),

Ivo Berkolds ("Paisums", vadībnieks),

Juris Pūce (Dubultais saraksts, jurists),

Inguna Minusa ("Mazie oranžie", datorīke).

Beidzot 22.45 izturīgākie, bet

varbūt ne apzinīgākie locekļi varēja doties uz "Alussētu", jo senatoru vēlēšanas un vēl dažas konstituēšanas lietas tika atliktas uz nākamo sēdi. Jāteic, ka balsošanas iznākumi, lai kādi tie būtu, neliedza klātesošajiem arī kādas atraktīvas izdarības, piemēram, Jānis Švinskis, agitējot balsot par sevi, uzdieba jestrū deju, bet Oskara Dīļeviča programmas pamatā bija atziņa, ka viņš ir īstenais studentu aizstāvis un ka studentam jādara tas, ko viņš grib, kā viņš grib, ar ko viņš grib, kur viņš grib un kad viņš grib. Protams, ja negrib, tad var arī nedarīt.

Otrajā sēdē bez īpašiem kašķiem, bet ar jau parasto jautrošanos ievēlēja senatorus – Ģirtu Zembergu, Daniēlu Buku-Vaivadu, Kristīni Anti, Edgaru Jaunupu, Juri Pūci, Marutu Galenieci un Ingunu Minusu. Atsaucoties draudzīgam Latvijas Studentu apvienības (LSA) aicinājumam, LU SP izvirzīja savus kandidātus LSA prezidenta un valdes locekļa amatam. Kā teica viens no izvirzītajiem Juris Pūce, LU SP no savas vidus var nokompletēt visu LSA valdi un nebūt ne ar tiem labākajiem cilvēkiem. Tiesa, pašu kandidātu ziņā paliek iesniegt visus nepieciešamos dokumentus.

[Ne]atkarīgais vērotājs
ALFONS BETONS

JAUNUMI

Latvijas bibliotekāru
konference Universitātē

LU Lielajā aulā notika LU Bibliotēkas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas organizētā Latvijas Bibliotekāru biedrības konference, kas pulcināja vairāk nekā 250 bibliotekāru no visas Latvijas un ārvalstīm. Konferences programmas galvenie bloki bija bibliotēku informācijas procesu automatizācija, bibliotekāru integrācija profesionālajā sabiedrībā un bibliotēku loma jaunatnes izglītības un kultūrpolitikā.

Konferences dalībniekus sveica kultūras ministre Kārīna Pētersone. 2000. gads visā pasaulē bija grāmatu gads. Latvijā tas īpaši vērienīgi izskanēja ar latvju grāmatas 475. gadadienu vēltu konferenci. Mājnieku vārdā konferences dalībniekus uzrunāja LU Bibliotēkas direktors Gunārs Mangulis. Pārskata ziņojumu sniedza Latvijas Bibliotekāru biedrības priekšsēdētāja Silvija Līnīņa. Risinoties teritoriālajai reformai, saruks bibliotēku skaits. Bet kā būs ar to pieejamību? Konferencē izskanēja vienots "nē" maksai par bibliotēkas izmantošanu. Plaši un izsmelīgi par programmu principu bibliotēku politikas realizācijā runāja Kultūras ministrijas speciālists Jānis Turlajs.

14 referātus nolasīja bibliotekāri un informācijas speciālisti

Universitātes Bibliotēkas lielo lasītavu Kalpaka bulvārī 4 piedāvāja gandrīz 100 bibliotekāru un informācijas speciālistu no daudzām Latvijas bibliotēkām, lai LU 59. konferences programmas ietvaros diskutētu par bibliotēku un informācijas zinātnes aktuālajām problēmām un arvien pieaugošo lomu informācijas sabiedrības veidošanā.

Interesentiem tika piedāvāti 14 referāti, runātāji – LU bibliotēkzinību un informācijas speciālisti, LU Bibliotēkas un citu valsts lielāko bibliotēku darbinieki un pat viesi no Lielbritānijas. Par valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas projektu informēja LU profesors Jānis Bičevskis un viņa kolēģis Uldis Straujums. Mūsu galamērķis ir zināšanu sabiedrība, katram tiesības saņemt informāciju bez ierobežojumiem neatkarīgi no dzīves vietas. Sākusies bibliotēku informācijas sistēmas veidošana, un Latvijai kā nelielai valstij ir priekšrocības: var veidot aptverošāku sistēmu. Bet sistēma izvērza arī prasības bibliote-

kāru un lasītāju apmācībā, vienotā lasītāju registrācijā.

Mūsu tautiete Inese Auziņa-Smita no Laaboro universitātes Lielbritānijā saistoši stāstīja par informācijas un bibliotēkzinātnes terminoloģiju universitāšu bibliotēku mājās lapās. Reizumis dots neliels terminu skaits, citviet sniegti paskaidrojumi par bibliotēkas pakalpojumiem un resursiem.

LU lektore Baiba Mūze runāja par informācijas resursiem bibliotēkā un jaunām iespējām to izveidē, kā arī izmantošanā. Pārejot uz informācijas sabiedrību, mainījies bibliotēku un citu informācijas iestāžu loma informacionālajā apkalpošanā, nodrošinot valsts nacionālajā programmā "Informātika" izvirzītos uzdevumus.

LU lektore Ruta Šenberga uzsvēra, ka dzīvesstāsti un atmiņas, ko apkopo bibliotēkas, noder dažādu zinātņu pētījumos, jo ikviens esam unikāla vērtība. Latvijas vēstures izpēti apgrūtina iznīcinātie, falsificētie, nepieejamie vēstures dokumenti. Bieži vien atbildes var saņemt vienīgi no vecajiem cilvēkiem, kuru

atmiņa saglabājusi unikālu informāciju – avotu ģimenes un dzimtas vēstures pētījumiem. Šādu dzīvesstāstu krājumus veido it visur pasaulē.

LU Bibliotēkā rit 20. - 30. gadu izcilo mācībspēku biogrāfiju apzināšana. Konferencē dzirdējam par diviem profesoriem. Gita Treide stāstīja par profesora Pētera Laizāna devumu filozofiskās domas izpētē Latvijā, bet Ēriks Sārts – par izcilā jurista Aleksandra Būmaņa neikdienišķo personību. Viņa draudzība ar Rūdolfu Blaumani pastāvējusi visu mūžu. Būdam arī apdāvināts mūziķis – autordokts, Aleksandrs Būmanis veidoja mūziku Rūdolfa Blaumaņa "Trīnes grēkiem", "Uguni", un protams, – leģendārajām "Skroderdienām". Daži pat nezina, ka šīs mūzikas autors ir profesors, juridisks zinātņu doktors, apgabaltiesas priekšsēdētājs, izcils civiltiesību speciālists.

LU pasniedzējs Viesturs Zanders analizēja Rīgas Latviešu biedrības bibliotēkas izaugsmi no 19. gadsimta sešdesmito gadu beigām līdz liktenīgajam 1940. gadam.

LU pasniedzēja Jana Dreimane stāstīja par Rīgas pilsētas tautas bibliotēkām varu un ideoloģiju sadursmē ar kultūras cilvēkiem (1944. - 1953.), notika gan plauktu, gan kadru "tīršana".

Par ātri zibošo laiku bija jādūmā, kad runāja LU Bibliotēkas direktors Gunārs Mangulis. Viņa temats – laika un darba plānošana, un referāta atziņas derētu ielāgot ikvienam, ne tikai bibliotēku direktoriem. Pētījumi rāda, ka liela daļa vadītāju ne vienmēr pietiekoši racionāli prot organizēt savu un sev pakļautā kolektīva darbību.

Konferences noslēguma referātā, kuru nolasīja Baiba Sporāne, profesore runāja par bibliotēku un informācijas tehnoloģijas vārdnīcas tulkojumu kā nozīmīgu parādību bibliotēkzinātnes attīstībā.

Interesenti varēja ielāsīt vēl četrus darbus, kuru autore ir I. Kalniņa, V. Gerkena, D. Pakalna un B. Holma.

Materiālu sagatavojuši
VIJA APINĪTE

IEMAZĪSIMIES

Studēt bibliotekāros ir interesanti

Sanita Baginska

loti saspriegts. Televīzijas ļaudīm pirms raidījumiem parasti ir stress. Arī mums, reklāmas ļaudīm, ne vienmēr viss iet gludi. Mans uzdevums ir darbs ar cilvēkiem. Necenšos viņus pārliecināt un teikt, lai reklāmu ievieto Latvijas Televīzijā, jo tā ir pati labākā. Es runāju ar cilvēku atklāti. Atklātība palīdz nodibināt labas attiecības. Svarīgi, lai klients uzticas.

Neapšaubāmi, ka Latvijas Televīzija atšķiras no pārējām televīzijām, kas ir Latvijā. Manuprāt, LTV ikviens raidījums ir interesants, esmu šīs televīzijas patriote.

- Laikam esat diezgan aktīvs cilvēks?

- Jau no mazotnes esmu pieradusi darboties ne tikai vienā, bet daudzās jomās. Esmu mācījusies mūzikas skolā, vairākās modeļu skolās. Man patīk ātrs dzīves ritms, tā cilvēks "neierūse". Manuprāt, mātēm savus bērnus jau no mazotnes jācenšas vest uz dažādiem pulciņiem. Lai viņiem būtu vēlme un iespējas darboties dažādās jomās.

Esmu arī diezgan patstāvīgs cilvēks. Atsevišķi no vecākiem sāku dzīvot jau astoņpadsmit gadu vecumā. Manuprāt, tas ir laiks, kad tu pats vari sākt rūpēties par saviem vecākiem. Tādēļ es nekādi negribētu būt materiāli atkarīga no viņiem. Protams, ka man kā studentam neiet viegli. Arī televīzijā man nav pastāvīgas algas, bet ir peļņas procenti no noslēgtajiem līgumiem. Tad ir tā, ka tu dzīvo ar vienu naudas summu un nezini, kad būs nākamā. Taču lai arī kā ietu, vecākiem palīdzību es neprasīšu, jo risinājumu savām problēmām cenšos atrast pati. Jo vairāk tu atrisini sasāpējušās problēmas, jo spēcīgāks jūties un mazāk ir lietu, kas tevi satrauc.

- Kādēļ vispār izvēlējaties studēt?

- Šo tālākizglītošanos veicināja mana vectēva brālis Boļeslavs Baginskis, kurš dzīvo ASV, Čikāgā un ir katoļu priesteris. Viņš teica: "Sanita, mācies! Es tev palīdzēšu."

Morālā ziņā viņš man ir ļoti palīdzējis. Man arī paveicās, ka fakultātē iekļuva budžeta grupā, un tas man ļoti atvieglot dzīvi, jo nav jādomā par studiju maksu. Domāju, ka pēc fakultātes absolvēšanas studijas turpināšu. Vēlos izglīties tālāk, un tā varētu būt politikas zinātne. Pašlaik "C" daļā esmu apguvusi mācību priekšmetu "Ievads politikā".

- Vai dzīvojat kādam konkrētām mērķim?

- Man allaž ir bijuši mērķi, gan lieli, gan mazi. Tos sasniežot, ir bijis liels prieks. Kad biju mazāka, tie vairāk bija materiālie mērķi. Piemēram, man gribējās radiotelefonu. Strādāju vasaras darbos un to nopirku. Ticu, ka arī mani lielie mērķi, ko es gribētu īstenot Latvijas labā, piepildīsies.

- Kam jūs ticat?

- Manā ģimenē ticība uz Dievu ir ļoti liela nozīme. Esmu kristīta un iesvētīta. Sākot dzīvot atsevišķi un ievēroti, Dievam manā dzīvē ir bijusi svarīgākā loma. Vienmēr un visā paļaujos uz Viņu. Vakarā es saku paldies par nodzīvoto dienu un lūzdu spēkus nākamajai. Tā iegājies, ka pēc katra laba momenta manā dzīvē pie sevis klusi saku: "Paldies, Dieviņ, Tev par to!" Saku paldies arī par sāpēm. Jo, ja mēs nezīnātu, kas ir sāpes, mēs nezīnātu, kas ir prieks un laime.

- Kāda nozīme jūsu dzīvē ir modeļu skolai?

- Kad mēs iepazīstamies ar kādu cilvēku, nereti viņa izskats ir viens, bet runājot atklājas pavisam cits cilvēks. Tāpat valda stereotips – ko var sagaidīt no simpātiskām sievietēm. Es oponentu tam iekšēji savās domās un šajā ziņā arī izglītojos. Kāpēc es neturpināju modeles karjeru? Neuzskatīju, ka tas ir sevišķi nopietni. Vai tas ir tik svarīgi, ja tu kā cilvēks kaut ko dzīvē panāc ar savu izskatu? Tas ir jāpārējo. Manuprāt, fundamentālāks ir tas, ja tu sevi ieskicē ar zināšanām, padarījumiem darbiem. Piemēram, sportists ar saviem sasniegumiem. Svarīgi, ka tu esi skaists dvēselē. Protams, labi, ja

tu esi simpātisks, bet ir jābūt arī iekšēji skaistam. Jo citādi tu vari patikt tikai tādiem cilvēkiem, kuriem vērtību skala nav sevišķi augsta.

- Vai jūs satrauc ziņa, ka varētu tikt ieviesta maksa par studijām?

- Mums ir ļoti daudz studentu no laukiem, kuri ir zinoši, un viņi ļoti grib mācīties. Viņiem ir arī ļoti labas sekmes. Ja tiktu ieviesta mācību maksa, es apšaubu, vai tie cilvēki tālāk varētu studēt. Manuprāt, viņiem tā būtu krīze. Es uzskatu, ka budžeta vietas vienmēr ir jāsaugabā. Lai cik minimālu maksu noteiktu par studijām, tomēr ģimenēm no laukiem jebkurš santīms ir svarīgs.

Vairāk ir jānāc preti valdībai, jāpievēršas izglītības un kultūras jomas attīstībai.

- Ko jūs vēlat citiem?

- Svarīgi ir tas, ko jūs dzīvē vēlaties sasniegt. Tas, cik liels ir jūsu gribasspēks, lai kaut ko sasniegtu, svarīgs ir jūsu mērķis. Mūsu laikos cilvēkam ir jāspēj pastāvēt par sevi. Taču, ja mums ir arī vāji cilvēki, nav viņi jānoiecina, bet ir viņiem jāpalīdz. Tas nozīmē, ka, ja viņš ir dzērājs, bezpajumtnieks, noskrandis, mums nav jāpaiet viņam garām un nievājoši jāpasaka: "Pats jau bija vainīgs!" Tos cilvēkus mums jāatbalsta un viņiem jāpalīdz. Arī ejot pa ielu, mēs varam būt ar gaišu un atvērtu sirdi. Uzsmaidīt cilvēkiem! Tad smaidu saņemsim preti! Jums visiem kā vēlējumu dāvinu šo savu reiz rakstīto dzejoli:

*"Ko lūgums ir lēmīss, tas notiksies?
Tie maldi ir vienkārsi priecājies!
Tu pats esi saimnieks, sev lūguma lēmejs,
Tu bēdu un prieku, un laimes lēmejs.
Ja brīžiem neiet, tad dzīvei beigas?
Tev vienkārsi slīkti no ikdienas steigas.
Tu atpūties, padomā, rikojies –
Un viss tev dzīvē uz labu ies."*

MĀRA SADOVSKA

Nodomi nākotnē

Vesela virkne izcilu profesoru enciklopēdistu padomju gados tika noklusēti, bet nu atkal godā celti, un astoņpadsmit no viņiem šogad tiks atzīmētas jubilejas, sarīkojot izstādes, priekšlasījumus, veidojot publikācijas. Katrs no mācībspēkiem-jubilāriem nesaraugjami saistīts ar LU Bibliotēku.

Ekspozīcijas par izcilu mācībspēkiem jau sākās. Pati pirmā no tām bija veltīta Fricim Gulbim, kura 110. dzimšanas dienu atzīmējam 19. janvārī. Viņš – viens no ievērojamākajiem LU fiziķiem, viens no Universitātes Dabaszinātņu fakultātes dibinātājiem un veidotājiem. 110 gadu šogad aprit arī botāniķim Paulam Galeniekam. 120. šūpuļa svētkus februārī atzīmēsim Jānim Alfrēdam Skujam – medicīnas darbiniekam un medicīnas žurnāla redaktoram, tāpat redzamai valodniecei Annai Alīdai Ābelei.

115 gadu šāgada maijā aprit Aleksandram Krugļevskim – speciālistam, kurš daudz paveicis mūsu valsts likumdošanas izstrādē. 120. dzimšanas dienu šovasar valodniecei, ģermāņu un romāņu valodu speciālistei Alisei Karlsoni. 105. dzimšanas dienu augustā atzīmēsim botāniķim, žurnāla "Daba un Zinātne" redaktoram Kārlim Ābelem. Vasilijam Sinaiskim – erudītam Latvijas juristam, romiešu tiesību speciālistam, vienam no Latvijas Civilt kodeksa autoriem – septembrī paliks 125 gadi, neorganiskās ķīmijas speciālistam Augustam Kešanam – 120 gadu, bet LU pirmajam rektoram, mākslas zinātniekam Ernestam Felsbergam – 135 gadi. Reizumis pat neapzināmiem, ka esam tik bagāti ar personībām.

Jāmin vēl divas izstādes gada nogalē. Īpaši prieks par ekspozīciju klasiskā filoloģijas speciālistam Pēterim Ķīkaukam, kura vārds ar Bibliotēku saistīts visciešāk, jo savulaik viņš bija LU Centrālās bibliotēkas pārzinis. Ievērojamam vēsturietim Augustam Tentelim izstādē sakarā ar viņa 125. jubileju tiks rīkota, gan godinot viņa devumu specialitātē, gan kā LU rektoram.

Sekojet informācijai!

VIJA APINĪTE

ES RAKSTU

INETA ATPILE

Dzeja no sagatavotā dzejoļu krājuma "Neatburtā uguns".

Skursteņslauķa saņnis
neellīgs un nemelnš nesapņojas.
Viss ir tā, kā tas ir.
Palēnām ziema kā izdzīta saldējuma tērce
aizraud no laukmales.
Leduspuķu kātus nosūkā plauksta.
Rūgtums gozējas kā mežoniģi, nežēlīgi
izšļāks glabātais vīns.
Simtstāvu dziļumā rāpoju pagrabā
caur ziemēvēja aizvēsturiskajiem kniebieniem.
Tik pa mežģina kāpnēm jūkoši stiprām,
caurredzot plīsumus, plaukumus.
Spalgi pūkst apjaušana –
pietiek un nepietrūkst,
bet... nav.

Gaidu ciemiņus.

Lai tiktos uz manas saņņīgās planētas.
Midzina kaijas spārna meldiņš,
putenis smaržo pēc liepziedu reibuma.
No visa pa saujai, bet
pārlietu daudz.
Zogas biežsulas tumša sūkstrauvē.
Klusē elegants vientulis – mēness lukturis.
Ir kanēlsmaržīgs sāpju tuvums
un taciņu draiskie kūkumi.
Līgojos, šļakstos, teku un savācos
kā kameņu medaini
pieraudātās šūnas.

Zirņa ziedi deg
pār elpu.

Pārkāpj sliksnim, ierit asarā.
Nedriķst novist.
Takas sasūno, aizmiegs un nav
mošanās spēka.
Uguni tīnu un slēpju sevi,
lai vēlāk gailētu,
dziļu un valdītu.
Neprotu aizsiet cerību,
un man nav vāka.
Gribot, negribot – satikšanās:
ejot,
paejot,
aizejot.
Paliek – garāmejojot.

Gribu rokasspiedienu
iedāvināt sirdsapziņai.
Ielīktu stiklinā, pakārtu kaklā,
lai kaucoši id, kad samīti
ametisti grants graudos pazūd, slēpjas.
Vajag kaulainu noturību,
lai nenokausētu pieaugušus spārnus
un neaplietos tintes akačiem, putām.
Līdz kā skabarga apliecinājums –
burvju naktsvijoles, bērnišķīgi
paklanoties, nokaist. Pat rasā peldošās.
Izbaudi, kā kūstoši jāstingst,
lēktgriboši jāsaslēdzas!
Lai var tā – ar baltas plaukstas
nesūrstošu siltumu līdz sirdij aiztaustīties.
Un sajūst, ka nesāp.

Atlaisties uz soliņa
ēnas padusē un beidzot
ierīpot savā dzīvē.

Izlist cauri ādai, izmīrkt kā
kurpei tik lūdoši plikai.
Sasķīst, izplēnēt, nebūt. Lai... būtu.
Aklais horizonts kāpj, dzen elpu.
Acis sulīgas, sulīgas...
Mums nav puķainu, svītrainu seju,
Nav krājkasēm atvērtu vāku.
Pāri visam paliek kaut kas
biedēts, nepiedots.
Jo nav pilnas, milzīgas sirds –
ar acīm, ausīm un kailas.
Bez nedriķst, aizvērt,
nejūst.

ANDAS LASES zīmējums

Klawēju alai, lai atveras
bezdurvju slēgumā.

Noskalota no saules pulksteņa
malas, ķepurojos smilšainā mitrumā.
Acis izgērbjas dedzinošā plūdumā
kailas kā slepenie tikšķi
saules pīnumā, kakla bedrītē.
Dekoltē malā lūr sirds kā koķeti šļupstot:
"Iesim jūras pīli, saņņu
dūmakainajās plāvās pieaugt līdz pilnūmam."
Kā izvirtule metos bez klawējiņa iekšā.
Bet atduros vētrīgos kaucienos.
Līdz kaklam, līdz zeltīti plūkošajām
sprādzēm. Nav durvju, kas aizvērtos

TEĀTRA PELE VĒRO

Gribēt būt par ākstu

Vai nu es sacelšu putekļus, vai arī pats pārvērtīšos par tiem

Pt! Uzdošu jums grūti atminamu
mīklu: VIŅI ir jauni, radoši, enerģiski
jaunieši.

VIŅI ir studenti. Taču VIŅI ne-
studē, lai nākotni saistītu ar biznesa
plāniem, zvērinātām tiesām vai ban-
kām. VIŅI mācās pilnveidot sevi, lai
kļūtu par... āksti.

Uzmini nu – kas VIŅI ir!

Viņi ir Latvijas Kultūras akadēmi-
jas (LKA) Ekrāna un teātra mākslas
fakultātes Dailes teātra 3. kursa stu-
denti. Uzminējāt? Vēlos jūs iepazīstī-
nāt ar diviem no raibās mazo *anarhis-
tiņu bandas*: MAIJU DOVEIKU un
ALDI SILIŅU.

Tikšanās esmu sarunājus Dailes
teātri neilgi pirms izrādes "Grāfs
Monte Kristo" – visapkārt enerģiski
skraida jūrnieku kostīmos tērpti mat-
roži, Maija iznāk no frizieru-grimētāju
darbnīcas ar rulliem matos. Sarunas
gaitā viņa atkārtoti uzsver, ka šeit –
DT – viņai viss ir tik tikko sācies, "kā
ar pirkstu galiem taustoties". (Tikmēr
otrs intervētājais upuris Aldis atrodas
savās neizdibināmajās mākslinieka
gaitās un tiek meklēts pa visurieni.)
Vislabāk Maiju kā jauno aktrisi var ie-
pazīt Džilindžera iestudētajā izrādē
"Dons Žuāns X" (skat. iepriekš "UA"
numurā), kurā viņa, dublējot Rēziju
Kalniņu, atveido Mariannu, sākotnēji
ielasmeitu. Pati Maija atzīst, ka, ie-
studējot šo lomu, saskārusies ar mil-
zum daudz grūtībām, kuras pārvarēt
palīdzējusi radošā grupa, īpaši jau
viņas tā dēvētais teātra krusttēvs
Ģirts Ķesteris. (Interesanti, ka par
viņa krustbērnu sevi dēvē arī Aldis.
Un par savu teātra papu viņš sauc
Džilindžeru. Viņa veidotā "Klāra šurp
vairs neatlidos?" ir Alda pirmā izrāde
uz lielās skatuves.) Maija atzīst, ka ar
grūtībām cīnīties ir vērts: "Būt uz
skatuves – tas ir skaisti. Tā plašuma,
tā brīvības sajūta ir vienkārši bauda!
Skatuve dod iespēju izdzīvot tādas
emocijas, kādas dzīvē tev liktenis
varbūt nekad nebūs lēmis." Beidzot ir
ieradies Aldis, kas gan sevi uzskata
par lielāku klausītāju nekā runātāju.
(Tā jau viņi visi sākumā atrunājas!)

Aldis: - Tagad es mulsišu!

Es: - Labāk pastāstiet, kā jūs tā
izdomājāt izcelties uz apkārtējo
jauniešu fona – negājāt uz ekono-
mistiem, juristiem, bet stājāties
aktieros.

Maija: - Tas man bija vairāk nekā
tāds joks. Neviens no manis negaidī-
ja šādu izlēcienu – skolas laikā skaitī-
jos diezgan gudra un apķērīga meite-
ne. Mani vecāki, kas pēc profesijas ir
ārsti, bija kategoriski pret to, ka es
aizeju, pēc viņu vārdiem "galīgi
šķērsām". Vispār bērībā sapņoju
būt par ārstu vai suņu dresētāju.

Aldis: - Nu jā! Par ko tad sapņo
bērni? Tu droši vien gribēji būt mā-
miņa, žņaudzi lelles. Zini, es bērībā
sapņoju par to, ka būšu liels lauksaim-
nieks, ka man būs divdesmit zirgi un
divdesmit govīs, sieva un bars ar
knauķiem!

Es: - Un kā ir tagad?

Aldis (manāmi apmulsis): - Nu kas
ta' es par... es jau vēl zaļš gurķis!

Es: - Kā jūs vērtējat LKA pa-
vadīto studiju laiku?

Maija: - Mācību procesā manī no-
risinājās tā dīvainā sajūta, kas, manu-
prāt, ir visu studentu īpatnība, proti, ka
ar katru dienu mācoties sāku zaudēt
pati sevi, ka tā vairs neesmu es, bet
kas cits, kaut kas mākslīgi veidots.
Tomēr studiju laiks ir ļoti lietderīgs –
tu iemācies izmantot ne vien savus
efektus, bet arī defektus.

Aldis: - Jā, man reiz vienā izrādē
defekts bija jāvērs efektā! "Legendā
par Zaļo jumpravu" man netišām sa-
nāca iekrist orķestra bedrē, gandrīz
Raimondam Paulam uz klavierēm uz-
kritu – pārāk strauji ieskrējās, ne-
paspēju laikā nobremzēt. Par laimi,
neapdaudzījās (tur man sargeņģelis
stāvēja klāt!), uzreiz izlēcu ārā – it kā
nekas sevišķs. Izrādās, ka cilvēki, kas
skatījās izrādē, domāja, ka tā ir pa-
redzēts.

Es: - Ha-ha-ha! Šī izrāde ir vai-
rāk interesanta jaunajai paaudzei,
taču mūsdienās jaunieši labprātāk
izvēlas vakarā aiziet, piemēram,
uz "Alussētu" nekā uz teātra izrā-

Maija Doveika

di.

Maija: - Ne visi! Manuprāt,
problēma slēpjas tānī apstākļi, ka jau
skolās tiek nepareizi kultivēta attiek-
sme pret teātri. Skolēni tiek dzīti uz
izrādi tikai tad, ja tā ir saistīta ar obligā-
ti apgūstamo mācību vielu, vai arī uz
kaut ko absolūti izklaidējošu. Jaunie-
šiem netiek dota iespēja atklāt teātri
kā kaut ko aizraujošu.

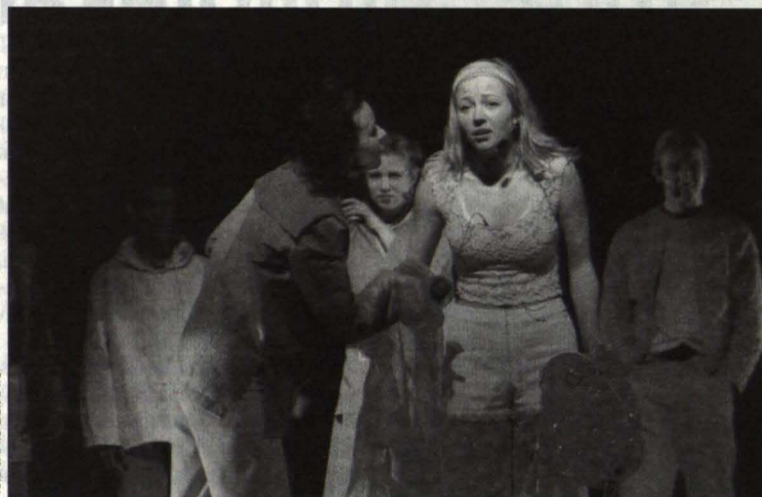
Aldis: - Bet nu jau atkal cilvēki ar-
vien vairāk interesējas par teātri un
nāk uz izrādēm. Teātris – tas taču ir
skaisti! Vai ne? Tāda kā dvēseles de-
ja. Man jau vispār patīk skaistums: sie-
vietes...

Es: - Noslēgumā gribu pavaicāt
jūsu domas par LU, tās studen-
tiem, mācībaspēkiem.

Maija: - Es tagad varbūt nodarīšu
pāri LU studentiem, bet: paldies Die-
vam, ka es tur nemācos! Nevaru sevi
ar savu straujo un brīžiem izklaidīgo
dabu iedomāties sēžam rokā ar encik-
lopēdiju! Nekad! No otras puses – LU
studenti manās acīs izpelnījušies
cieņu, jo tas jau vien ir apsvēcāmi, ka
viņi uzskata par nepieciešamu iegūt
stabilu izglītību, ka viņi ir reāli domā-
joši.

Es: - Un ko domā Aldis?

Aldis: - Viņš tā isti nav iedziļinājies
tajā visā. Ir vienīgi dzirdējis (un TAS ir
skumīgi), ka no LU naudas dēļ iet pro-

Maija - La (skaistule) izrādē "Legenda par Zaļo Jumpravu"

Aldis Siliņš

jām labi pasniedzēji.

Tā runāties varētu bezgalīgi, bet at-
skan nepielūdzamais Dailes teātra
zvans, un abiem jaunajiem aktieriem
jādodas uz kuģa klāja, lai kopā ar Ed-
monu Dantesu, bezbēdīgajiem jūrnie-
kiem un gandrīz tūkstoti skatītāju do-
tos aizraujošās dēkās bagātību salas
meklējumos. Nu ko? Atliek novēlēt
viņiem možu garu un izturību turpmā-
kajās radošajās gaitās, jo ne velti teātri
kopš neatminamiem laikiem tiek
dziedāta dziesmiņa:

"Nevienam lopotnā nav tik grūt'
Kā Dailes teātra aktierim būt!"

Ja arī tu ar savu draugu vēlies pie-
biedroties kuplajam Dailes teātra
skatītāju pulkam (un pie reizes pie-

Aldis izrādē "Legenda par Zaļo Jumpravu" - Kaža

dalīties aktiera – skatītāju simpātijas –
vēlēšanās), palauzi galvu:

- Cik gadu jubileju nesēn
atzīmēs Dailes teātris?
- Kurš teātris patlaban ieņēmis
vietu "vecajā Dailītē"?

- Kas, tavuprāt, pēc horoskopa
ir Aldis?

Atbildes līdz 25. februārim gaidīšu
"UA" redakcijā vai savā jaunajā ē-
kastītē" teātra_pele@latnet.lv.

Iepriekšējā konkursa laureā-
tes: Elīna Leja, Lāsma Vekmane,
Daiga Auniņa. Zvaniet Dailes teātra
administrācijai!

JŪSU PELE

TAS VAR JŪS INTERESĒT

Attīstīts cilvēks spēj pielāgoties

Uz sarunu par šo laiku, problēmām un iespējām aicināju praktisko psihologu, grupu terapeiti, Starptautiskās psiholoģijas augstskolas lektori ANDRU PLOTNIECI. Apliecinot, ka profesionalitātes pamatā ir izglītība, psihologe stāsta:

“Pirmā izglītība man ir Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultāte, otrā – Starptautiskais Praktiskās psiholoģijas institūts, kurā apguvu praktiskā psiholoģija specialitāti. Viļņā apguvu grupu terapiju, Maskavas universitātē pabeidzu meistarklasi. Šobrīd studēju Liepājā, Pedagoģijas maģistrantūrā.

- Kādas zināšanas jāapgūst, lai varētu strādāt par psihologu?

- Psihologi dalās akadēmiskajos un praktiskajos. Šobrīd tiek apstiprināti praktisko psihologu standarti. Sākumā jāiegūst bakalaura grāds psiholoģijā, tālāk var izvēlēties stažēšanos praktiskajā vai akadēmiskajā psiholoģijā. Akadēmiskā daļa – tie ir pasniedzēji, zinātnieki. Praktiskā daļa ir individuāla un grupu konsultēšana.

- Kāds ir jūsu klientu loks?

- Klienti ir ļoti dažādi – sākot ar bērniem, beidzot ar veciem cilvēkiem, sākot ar bezdarbniekiem, beidzot ar augsta ranga komersantiem. Strādāju arī par biznesa konsultanti. Biznesu vada cilvēki, un kā jutīsies cilvēks, tik kvalitatīvs būs arī viņa bizness.

- Vai vizīte pie jums būtu lietderīga ikvienam?

- Nezinu nevienu cilvēku uz pasaules, kam vairāk nebūtu iespējas attīstīties. Parasti cilvēks pie manis nāk, kad jāatrisina kāda konkrēta problēma. Pastāv arī autentiskuma terapija – cilvēkam viss ir kārtībā, šeit viņš vienkārši attīsta savu potenciālu.

- Kam piemērota grupu terapija?

- Visiem, arī noslēgtiem cilvēkiem. Veidojot grupas, psihologam jāievēro zināmi nosacījumi, tās neveido spontāni, bet testējot dalībniekus. Esot ar klientu divatā, veidojas noslēgta vide, bet grupā ne visi var būt mums patīkami un labvēlīgi. Drosmi vajag, uzsākot jebkuru tera-

piju.

- Kā vērtējat sabiedrības psiholoģisko veselību?

- Vispārējā situācija ir vāja. Cilvēks jūtas neaizsargāts.

Liela daļa no mums nāk no citas sabiedriskās sistēmas, un ar to ir jāreķinās. Cilvēks nespēj tik ātri mainīties. Vecākajai paaudzei ir ļoti grūti, arī bērniem. Man nākas strādāt arī ar narkomāniem, un to vidū ir bērni no labām ģimenēm.

90. gadu sākumā radās iespēja ātri tikt pie materiāla nodrošinājuma, un nereti veidojās situācija, ka cilvēks, kas pie bagātības nebija pieradis, īsti nezināja, ko ar naudu iesākt. Šo vecāku bērniem piepeši vairs nebija jāpiepūlas, jo vecāki viņiem nodrošināja neierobežotus naudas līdzekļus. Šeit arī radās problēma. Bērnam, lai viņš dinamiski attīstītos, jāpārvar šķēršļi, šajā gadījumā tie tika mākslīgi nojaukti. Radās pateicīga augsne narkotikām.

Būtiski ir tas, ka iepriekšējā sistēma nelika mums uzņemties atbildību, cilvēks varēja augt infantils. Šī sabiedrība jau pieprasa no mums atbildību, un ne visi tam spēj piemēroties.

- Kādi būtu pirmie vēlamie soļi, apzinoties, ka radusies problēma?

- Jāspēj sev atklāti pateikt, ka kaut kas nav kārtībā. Tas ir sākumpunkts. Tad jāpārtrauc vainot pārējos – politiķus, vecākus, vīrus, sievietes. Attīstīts cilvēks spēj pielāgoties esošajiem apstākļiem un izmantot tos savā labā. Nākamais solis ir veidot pašam savus apstākļus.

- Vai cilvēks var vienlaicīgi būt intelektuāli attīstīts un infantils?

- Jā, bet tad jāatzīst, ka vienā cilvēkā ir divas personas. To varētu dēvēt par eksistenciālo šizofrēniju.

- Katrā no mums ir savs infantilisms, bet tas nedrīkst kļūt dominē-

jošais. Vajadzētu iemācīties kļūt atbilstošiem savam vecumam.

- Ar kādu problēmu pie jums nāk jauni cilvēki? Kas traucē viņiem “labi dzīvot”?

- Atkarība, pirmkārt, no vecākiem.

Atkarība var palīdzēt dzīvot un arī traucēt. Ja, piemēram, sievai ir vīrs dzērājs, tad dabiski, ka viņai ir veselības problēmas, nav naudas. Mans uzdevums ir nevis pārveidot vīru, bet likt sievai saprast, kas viņai liek tā mocīt sevi.

Jebkura nevēlama atkarība ir pārvarama – vai nu vieglākā, vai smagā-

kā veidā. Mīlestība arī ir atkarība, bet mums jāsaprot, kāds ir rezultāts. Ja es mīlu otru cilvēku un pats varu dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, tad viss ir kārtībā. Mīlestība ir harmonisks process, kad, otram dodot, tu arī saņem pretī.

Man ļoti nepatīk teiciens, ka cilvēki ir kā divas ābola pusītes. Padomājiet – ja viena pusīte pazūd, tad tā otra vienkārši sabojājas... Otru cilvēku zaudēt ir traģiski, var skumt, bet jāatrod ceļš ārā no šīm bēdām.

- Kādas kļūdas cilvēks visbiežāk pieļauj, atrodoties sabiedrībā?

- Identificējas ar citiem, aizmirst pats sevi. Tieši tad ar mums notiek visbriesmīgākās lietas. Kāds zem mašīnas pakļūst, jo aizmirst pats sevi. Arī, ja kāds tev izvelk maku, tu tajā brīdī mentāli neesi bijis tajā vietā.

- Vai vienmēr nepieciešams palīdzēt, ja redzam, ka kādam ir smagi?

- Bieži vien mums liekas, ka cilvēkam ir ļoti grūti, bet patiesībā tā tas nav. Viņš vienkārši negrib pats neko mainīt, un tas ir jāņem vērā.

- Vai, jūsuprāt, katram ir savi iespēju “griesti”?

- Katram ir savs potenciāls, un viņš to var realizēt, un šis potenciāls

ir bezgalīgs. Tomēr pastāv šķēršļu zona, kas traucē to realizēt. Apgalvot, ka kādam nav talanta un viņš nav ne uz ko spējīgs, ir nepareizi. Kurš noteiks šos “griestus”? Tikai pats.

- Vai iespējas realizēt sevi jauniešiem ir pietiekoši plašas?

- Iespēju ir ļoti

daudz, un būtu mulķīgi tās neizmanto. Jauniešiem nevajadzētu pakļauties apstākļiem.

Mēs visi dzīvojam vienotā pasaulē, un Latvija ir tikai teritorija. Ja nav iespējas aizbraukt uz ārzemēm, kur gūt jaunu pieredzi, var to gūt arī tepat.

Galu galā cilvēks var aizbraukt uz Sīguldu un justies laimīgs, tas ir tik individuāli.

Cilvēki visā pasaulē ir līdzvērtīgi – katram ir savs enerģijas konts un šķēršļi, kas to traucē realizēt. Mums jāatrod šie šķēršļi pašiem vai arī ar kāda palīdzību.

- Vai cilvēks vienmēr var palīdzēt pats sev?

- Pats viņš var tikai daļēji atrast atbildes. Mums, paldies Dievam, darbojas aizsardzības sistēma, ja tās nebūtu, niecīgākais kairinājums spētu mūs nogalināt. Psiholoģiski šī sistēma ir kaitīga no tā viedokļa, ka cilvēks apzinās savu vājo vietu, bet automātiski aizsargā sevi no problēmas risinājuma, novēršas no tā. Terapija palīdz sākt risinājuma ceļu un pašam to turpināt. Klienti reizēm ir psiholoģijā ļoti kompetenti, bet nespēj šīs zināšanas izmantot savā labā. Tas jau ir progress, ja cilvēks pats apzinās, ka ar viņu kaut kas nav kārtībā.

- Vai ir pietiekoša iespēja apgūt psiholoģiju?

- Augstskolās, protams, ir speciālas programmas, bet skolās – nedomāju, ka viss ir kārtībā. Bieži vien jauniešiem pietrūkst uzticības personas. Psihologs skolā ir neapskaužamā situācijā, jo viņam algu maksā skolu valde. Istenībā psihologam

jābūt neitrālai, neatkarīgai personai, kā tas ir ārzemēs.

- Psihoterapeits un psihologs – tās ir divas dažādas specialitātes?

- Psihoterapeits var būt cilvēks, kuram ir augstākā medicīniskā izglītība – tā tas ir Latvijā. Nekur citur pasaulē tā nav. Pasaules prakse rāda, ka psihoterapeits var būt arī cilvēks, kurš ieguvusi zināmu psihologa kvalifikāciju. Situācija Latvijā būtu pārskatāma. Ja vēlies strādāt ar cilvēkiem, tad bez bakalaura grāda jānācās vēl divi gadi – jāanalizē gadījumi, ir uzraudzītā prakse (jāatskaitās par katru soli, kā tu strādā ar pacientu), ir semināri, eksperimenti, laboratorijas darbi, noteikts laiks jāvelta pašterapijai.

- Vai profesionālās zināšanas nodēri arī ārpus darba?

- Tas ir mīts, ka psihoterapeits, kas pārzina cilvēka psihi, nekad neklūdās. Mūsu profesijas pārstāvjiem ir tādas pašas problēmas kā ikvienam; starpība ir tā, ka esam labāk profesionāli sagatavoti, pazīstam tās. Šajā profesijā nevar strādāt, ja nepazīsti pats sevi. Šajā jautājumā esmu stingra arī pret saviem studentiem – pirms strādāt ar cilvēkiem, iepriekš “jāiziet” pašam sava terapija.

- Kā jūs raksturotu savus studentus?

- Es dievīnu savus studentus, viņi ir ģeniāli. Viņiem ir interese par sevi, par pasauli. Mans pasniegšanas stils ir pietiekami demokrātisks, un es neuzskatu, ka students ir dumjāks par mani. Ja es kaut ko vairāk zinu psiholoģijā, varbūt viņš zina vairāk, piemēram, datoros. Mēs veidojam dialogu.

Ja vēlas strādāt par psihologu, pašam jābūt pārliecinotam. Tomēr saviem studentiem saku – jūs neticiet nevienam manam vārdam, visu pārbaudiet paši!

ANDA LASE

KONKURSS

“Jumava” piedāvā

Valters Krēmers, Gecs Trenklers POPULĀRU PĀRPRATUMU ENCIKLOPĒDIJA.

Visgrūtāk ir atteikties no sen zināmām patiesībām, tāpēc jo lielāks būs prieks par negaidītiem atklājumiem un interesantiem pārsteigumiem, ko atradīsiet šajā grāmatā.

Piemēram,

Sirds. Cilvēkam sirds atrodas kreisajā pusē. Mūsu sirds neatrodas ne kreisajā, ne arī labajā pusē, bet gan krūškurvja vidū, tieši aiz krūšu kaula starp labo un kreiso plaušu.

Kodes. Kodes audumā izēd caurumus. Audumus ēd vienīgi kožu kāpuri. Pieaugušas kodes audumiem ir pilnīgi nekaitīgas.

Un tā no A līdz Z, alfabēta secībā daudzu mums jau pieņemtu apgalvojumu atspēkojums! Interesants un

visnotaļ noderīgs izdevums!

Puķumīļi, dārzumīļi, biologi! Lieliska dāvana jums dārza iekārtošanā – DĀRZS IKVIENAM.

Bagātīgi ilustrētā izdevuma autore Džeina Kortjē stāsta: kā panākt, lai puķu kaste uz palodzes, iekšējais pagals, balkons vai jumts pārvērstos par smaržojošu vietu; kā plānot dēstīšanas vietas; kas būtu jāzina par augiem, augsni, darbarīkiem, augu kaitēkļiem un slimībām, kādas vietas piemērotas dažādu augu stādīšanai.

Grāmata palīdzēs iekopt un prasmīgi veidot dārzu, arī tad, ja tā ir tikai puķu kaste aiz loga. Grāmatā aplūkotie apbrīnojamie piemēri par neistajiem dārziem, jūs iedvesmos saskatīt nevis sava stāvokļa iero-

bežojumus, bet gan daudzsološo puši un iedrošinās radīt pašiem savu oāzi.

Lai jums izdodas iepriecināt sevi!

Konkurss

Apsveicam veiksmīgās konkursa dalībnieces, kas saņēma balvas no “Jumavas”. Tās ir Sandra Virza un Ilga Prodnece.

Pareizās atbildes

1. A. Jakubāna grāmatā “Cita tūkstošgade” biežāk minētās personas ir Andris Šķēle, Guntis Ulmanis, Ēriks Hānbergs, Raimonds Pauls, Alfrēds Rubiks.

2. A. Jakubāna grāmatā “Cita tūkstošgade” A. Šķēles vārds minēts 57 reizes.

3. “Jumavā” izdotās grāmatu sērijas “Pieskārieni” grāmatu “Tuvplāni” un “Kurts Fridrihsons” autore ir Gundega Repše.

4. 2000. gadā izdevniecībā “Jumava” izdots Ilzes Šķipsnas romāns “Aiz septiņā tilta”.

5. Grāmatas “Vasaras namiņš” autore ir Monika Zīle.

Jaunais konkurss

1. Grāmatas “Ceļojums uz Šambalu” autore ir

2. “Jumava” ir izdevusi Andra Jakubāna grāmatu

3. Cik nodaļas ir Ausmas Cimdiņas grāmatā “Brīvības vārdā” un kādas?

4. Vai grāmatā “Dārzs ikvienam” ir stāstīts par darbarīkiem un darba piederumiem dārza kopšanai?

POPULĀRU PĀRPRATUMU ENCIKLOPĒDIJA

5. Kas tulkojis grāmatu “Dārzs ikvienam” un no kādas valodas?

ZANE STRODE

LU - 81

Akadēmiskā runa Latvijas Universitātes 81. gadadienā Sidnejā 2000. gada 7. oktobrī

Loti cienītās dāmas, godātie kungi,
konfilistri, kommitoņi!

(Publicējam saīsināti)

Korporācijas kopas seniors filistrs Gvido Bogdanovičs ierosināja, ka šoreiz tradicionālās akadēmiskās runas vietā būtu vēlams pakavēties atmiņās pie tiem Latvijas Universitātes mācībspēkiem, kuri savā mūža novakarī pavadīja mūsu vidū, Sidnejā (...), bet gan tikai par tiem, kuri pēdējo sešu gadu laikā ir tikusi pieminēti Latvijā un kuru pieminēšanā es esmu tieši vai arī ne tik tieši iesaistīts.

Tie būs: Latvijas Universitātes docente, vēlāk Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas docente Liene Plaude, profesors Jēkabs Vītols, profesors Nikolajs Rozenauers un ār-kārtas profesors Jānis Muižnieks.

(...)

Dr. S. Timšāns ir viens no tiem entuziastiem, kas ir ļoti daudz strādājis un vēl joprojām strādā, īpaši pie šo, it kā aizmirsto mācībspēku devuma apzināšanas un saglabāšanas. Mēs atcerēsimies, ka Dr. S. Timšāns bija Selonijas viesis 1997. gadā Sidnejā un Melburnā. Sekojošā sarunā Dr. Timšāns man jautāja, vai es esot pazinis tādu Lienī Plaudi-Ādmini. Man bija jāatzīstas, ka es tiešām pazinu Lienī Plaudi-Skrodeli-Ādmini. (...) Tas man bija personīgi liels gandarījums, ka es varēju piedalīties vairākos šādos sarīkojumos un ka arī daži manu atmiņu stāsti parādījās Latvijas presē.

Docente Liene Plaude

(...) Iespējams, ka daudzi Sidnejas latvieši pat nezina, ka Liene Plaude bija agronome, Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas docente un viena no Latvijas lielākajām speciālistēm lopkopībā.

(...) Viņas dzimtene ir Mazsalacas pagastā, kur kā Liene Ādmine viņa piedzima 1898. gada 26. decembrī. (...) Vispirms viņa mācījās Mazsalacas pamatskolā, tad - no 1913. līdz 1917. gadam - Valkas sieviešu ģimnāzijā, kur 6. klasi beidza ar 1. šķiras godalgu un 7. klasi - ar zelta medaļu. Liene piederēja tai latviešu paaudzei, kuras izglītības gaitu iespaidoja Pirmais pasaules karš, un tā - 1917./18. gadā viņa mācījās Volčankas sieviešu ģimnāzijas 8. klasē. Pēc tam, no 1918. līdz 1921. gadam, - studēja Jaun-Aleksandrijas Lauksaimniecības institūtā, 1923./24. gadā - Vīnes Kultūrtehnikas augstskolā, bet no 1928. līdz 1930. gadam - Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātē. Studiju starplaikā mācīja ķīmiju, kosmografiiju, bioloģiju, ģeogrāfiiju un krievu valodu Mazsalacas vidusskolā.

No 1929. gada Liene Plaude bija subasistente Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātes Lopkopības katedrā. Pamatdarba vieta viņai bija fakultātes izmēģinājumu un praktisko darbu saimniecībā Vecaucē. (...) 1938. gadā viņa saņēma Zeltiņa fonda 1. šķiras godalgu par rakstiem lopkopībā. Studiju nolūkos apceļoja Vāciju, Igauniju, Lietuvu, Somiju un Skandināvijas valstis, apmeklējot šo zemju labākās lopu audzētavas un lopkopības pētīšanas iestādes. Bija līdzstrādniece "Deutsche Gesellschaft für Züchtungskunde".

Līdz ar Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas nodibināšanu 1939. gadā Liene Plaude pārgāja darbā uz šo jauno mācību iestādi, kur lasīja lekcijas mājlopu ēdināšanā un barības līdzekļos, kā arī mājlopu fizioloģijā un bioloģijā. Tāpat turpināja jau agrāk Vecaucē iesākto praktisko un zinātnisko darbu.

1944. gada vasarā, kad austrumu frontē jau bija sasniegusi Latvijas ro-

bežas, viņa kopā ar dēlu Krišjāni devās uz Kēnigsbergu Vācijā, kur dažus mēnešus strādāja pētniecības darbā Alberta universitātē. Kara beigū posmā visa ģimene nonāca Šlēzvigā - Holšteinā. Kad nodibinājās Baltijas universitāte, Liene Plaude tur strādāja par ārkārtas profesori lopkopībā. Vēlāk ģimene izceļoja uz Austrāliju. (...) Liene Plaude aizgāja mūžībā 1988. gada 28. jūnijā.

Lienes Plaudes devums Latvijas zinātnei tagad ir apzināts. Viņas biogrāfija un publikāciju saraksts ir iespiests 1997. gadā Rīgā izdotajā biogrāfiskajā rādītājā "Lauksaimniecības zinātnieku un speciālistu publikācijas XX gadsimtā". Tani pašā biogrāfiskajā rādītājā ir arī Bruno Plaudes īsbiogrāfija un viņa publikāciju uzskaitē.

Profesors Jēkabs Vītols

Tēlotājas ģeometrijas profesors Jēkabs Vītols no mums šķīrās pirms 39 gadiem - 1961. gada 7. decembrī. (...) Es vēl esmu viens no tiem kādreizējiem Baltijas universitātes studentiem, kam bija iespēja ne tikai noklausīties un nolikt tēlotājas ģeometrijas eksāmenu pie profesora Baltijas universitātē, bet Sidnejas dzīves laikā viņu arī tuvāk iepazīt un cienīt kā savu krāsu tēvu Selonijā.

Profesors dzimis 1887. gada 30. augustā "Hübschberg" muižā (saukta arī par Pumpāņiem) pie Jaunjelgavas. Mācījies vietējā baznīcas skolā, Rīgas pilsētas reālskolā un Rīgas Politehniskajā institūtā, kuru 1907. gadā beidza ar būvinženiera grādu. 1897. gada oktobrī uzņēmts Selonijā.

Pēc politehnikuma beigšanas Vītols strādāja par skolotāju Valkā un Tukumā. 1912. gadā devās uz Permas guberņū Krievijā, kur strādāja par agabala inženieri, būvējot tiltus, ceļus, skolas, arī kādu hidroelektrisko staciju.

Atgriezies Latvijā Vitolam izdevās tikai pēc Krievijā pavadītiem desmit gadiem. 1923. gadā Vītols uzsāka darbu Latvijas Universitātē, vispirms par lektoru, tad docentu, vēlāk docentu, bet no 1938. gada, pēc Dr. grāda iegūšanas, bija profesors un Tēlotājas ģeometrijas katedras vadītājs. No 1946. līdz 1949. gadam - profesors Baltijas universitātē. Vispirms izceļoja uz ASV, bet tad pārcēlās uz Sidneju. Arī viņa jaunākais brālis Vilis bija Latvijas Universitātes ārkārtas profesors un saimniecības lietu prorektors.

Neskatoties uz krietno gadu nastu, profesors Vītols bija viens no visaktīvākajiem Sidnejas akadēmiskās saimes locekļiem. Pavisam reti bija tie Korporācijas kopas un Selonijas sarīkojumi, kuros profesors nebija klāt. Vairākkārt teicis akadēmiskās runas gan Sidnejā, gan arī Melburnā.

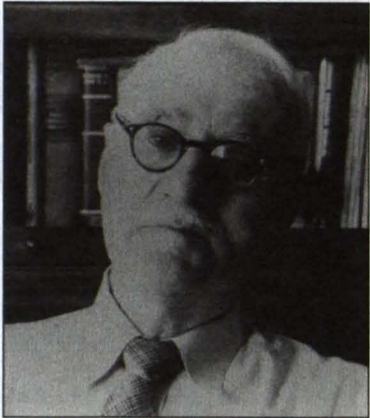
Profesora mūža darbs bija telpas un plaknes likņu kinemātiskā veidošana un sistemātiska pētīšana. (...) Šo darbu viņš turpināja arī Austrālijā un līdz mūža beigām bija izpētījis, uzzīmējis un sistematizējis pāri par 4000 likņu, kuras aprakstītas apmēram 365 teksta lappusēs. Diemžēl lielā apmērā un līdzekļu trūkuma dēļ šis profesora mūža darbs nekad nav ticis pilnībā publicēts. (...) Pēc profesora nāves tas nonāca pie viņa meitas Dr. Irēnas Čirules, *Dzintras*, Bostonā, un pirms kādiem diviem gadiem tika nosūtīts uz Rīgu uzglabāšanai Misiņa bibliotēkā.

(...)

Profesors Nikolajs Rozenauers

Teorētiskās mehānikas profesors Nikolajs Rozenauers mūsu vidū, šeit, Sidnejā, nodzīvoja no 1949. līdz 1963. gadam. Viņš bija viens no tiem nedaudzajiem latviešu ieceļotājiem, kas

Austrālijā iebrauca bez divu gadu darba līguma, jo, vēl Vācijā esot, bija pieņēmis darba piedāvājumu par vecāko lektoru toreizējā Jaundienvielsas Tehnoloģijas universitātē, ko mēs tagad pazīstam kā Jaundienvielsas universitāti. Nez vai mūsu rindās būs vēl kādi profesora studenti no Latvijas Universitātes, taču tādi vēl ir gan no Baltijas universitātes, gan arī no Jaundienvielsas universitātes. Arī man bija izdevība noklausīties un nolikt statistiku pie profesora Baltijas universitātē.

Nikolajs Rozenauers

(...)

Tagad dažus vārdus par profesoru. Dzimis virnieka ģimenē 1890. gada 8. decembrī Svētes pilī pie Jelgavas. Studējis Pēterburgas ceļu inženieru institūtā. 1922. gadā uzsācis darbu Latvijas Universitātes Mehānikas fakultātē kā docenta Alfreda Vītola jaunākais asistents Tehniskās mehānikas katedrā. No 1925. gada privātdocents, pievērsies pētniecības darbam mehānismu kinemātikā un pēc sekmīgas Dr. grāda aizstāvēšanas 1936. gadā ieguvis profesora posteni. Viens no pasaules vadošajām autoritātēm mehānismu kinemātikā. "Latvijas Universitātes Rakstu" Mehānikas fakultātes sērijā publicējis 18 rakstus un vēl 16 rakstus dažādos ārzemju izdevumos. Trīdās gados publicējis vēl 22 rakstus. Vairāku lekciju konseptu un mācību grāmatas "Mehānismu kinemātika" autors. Šī grāmata tika izdota arī angļu valodā. Vācijā profesors Rozenauers strādāja Baltijas universitātē un bija Mehānikas fakultātes dekāns.

(...)

1995. gada 11. maijā notika profesoram N. Rozenaueram veļūts piemiņas sarīkojums LU rektorāta sēžu zālē. Šo zāli varētu apzīmēt par "svētāko" vietu visā Universitātē, jo tā domāta tikai rektora apspriedēm ar fakultāšu dekāniem. Zāles iekārtojuma autors bija Selonijas filistrs profesors Eizens Laube. Pie sienām ir bijušu Universitātes rektoru portreti. (...)

(...)

Studentiem viņa stundās patika risināšanas vērtējums. Par kontroldarbiem tas bija no 0 līdz 5. Atzīme 3 vai 3 - skaitījās augsta. Ja students neuzrādīja nekādas zināšanas, tad atzīme bija 0. Ja risinājums bija sākts pareizi, bet viss pārējais bija matemātiski kļūdaini, tad atzīme bija no 2,5 līdz 3,5. Mūsu vidū bija arī ļoti zinoši studenti. Tos profesors N. Rozenauers vienmēr "satraustīja" un viņiem pavēra ceļu. Viens no tādiem bija vēlākais LLA rektors Oļģerts Ozols.

(...)

Profesora zinātniskais devums ir ļoti apzināts Latvijā. Pēc profesora nāves viņa dēls tēva grāmatas un žurnālus bija novēlējis Tenesijas Tehnoloģiskās universitātes bibliotēkai, jo tajā laikā nevarēja iedomāties, ka šīs grāmatas kādreiz varētu

No kreisās: Guntars Saiva un Sigizmunds Timšāns

noderēt Latvijas Universitātei. Dažus citus profesora personīgos materiālus no Sidnejas pārsūtīja uzglabāšanai Misiņa bibliotēkā.

Jānis Muižnieks

Neapšaubāmi, ka Jānis Muižnieks būtu palicis mums dzīvākā atmiņā nekā iepriekš apskatītie Latvijas Universitātes mācībspēki. Ne tikai tas, ka kopš viņa aiziešanas mūžībā 1990. gada 17. jūlijā pagājuši tikai desmit gadi, bet gan galvenokārt tas, ka viņš ļoti aktīvi piedalījās Sidnejas latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Tagad daži pavisam īsi biogrāfiski dati par Jāni Muižnieku. Dzimis 1911.

Jānis Muižnieks

gada 27. februārī Rīgā. Mācījies Rīgas Valsts tehnikumā, pēc tam Latvijas Universitātes Mehānikas fakultātē. Uzņēmts Selonijā 1929. gada rudenī. 1937. gadā iegūst inženiera mehāniķa diplomu. 1937./38. gadā subasistents LU Rotācijas mašīnu katedrā, 1938. gadā jaunākais asistents. 1938./39. gadā kā Kristapa Morberga stipendiāts studē Itālijā, kur iegūst Romas universitātes inženierzinātņu doktora grādu. Strādāja Espenlauba lidmašīnu fabrikā Rīgā. Pēc habilitācijas darba izstrādāšanas 1943. gadā viņš kļuva par LU privātdocentu aviācijas zinātnēs. Otrajā pasaules karā cīnās austrumu frontē latviešu lidotāju vienībā. No 1946. līdz 1949. gadam ārkārtas profesors Baltijas universitātē. No 1951. līdz 1976. gadam lektors Jaundienvielsas universitātē.

Divu grāmatu: "Putnu ceļš" un "Vārdi" autors. Mūzikas mīļotājs, dažu dziesmu komponists. Viņa komponētā "Agnus Dei" 2000. gada 18. jūlijā atskanēja Brigitas Saivas kopējā koncertā ar čellistu profesoru Māri Villerušu un pianisti Intu Villerušu Pētera baznīcā Rīgā. Komponista rakstītais ērģeļu pavadījums gan tika aizstāts ar klavierēm un čellu. Ilgus gadus viņš spēlēja ērģeles Sidnejas latviešu dievkalpojumos. Vairāku baznīcas dziesmu tekstu autors. Rakstījis recenzijas par latviešu koncertiem Sidnejā. Daudzu referātu autors par dažādiem tematiem. Vairākkārt teicis akadēmiskās runas

universitātes gadadienās. Vairāku rakstu autors "Universitas" un Selonijas internajā žurnālā "Draugam - Tēvijai".

Jāņa Muižnieka piemiņas sarīkojums Latvijā notika 1996. gada 18. jūnijā Latvijas Universitātes rektorāta sēžu zālē. Ja Jānim Muižniekam pašam būtu bijis ļauts izvēlēties vietu, kur sarīkot viņa piemiņas sarīkojumu, tad viņš būtu izvēlējis vai nu Latvijas Universitāti, vai arī Selonijas konventa dzīvokli. Abas šīs vietas viņam bija vienlīdz mīlas.

Kā tad Latvijas akadēmiskajās aprindās radās interese par Jāni Muižnieku? Savā laikā RTU astronoms, docents Jānis Klētnieks bija lasījis "Universitas" numurā iespiesto Jāņa Muižnieka dzejoli "Kulminācija", kādas nakts pieredzējuma attēlojumu Latvijas Universitātes vecās ēkas observatorijā. Docents Klētnieks bija kļāt profesora Rozenauera piemiņas sarīkojumā un vēlējās kaut ko dzirdēt arī par Jāņa Muižnieka gaitām Austrālijā. Tā radās doma, ka būtu vēlams sarīkojums Jāņa Muižnieka piemiņai.

Dzejolis "Kulminācija" bija ievietots Jāņa Muižnieka dzejoļu grāmatā "Vārdi". Docents Klētnieks vēlējās izdot šo dzejoli atsevišķā grāmatinā kā cieņas apliecinājumu Jānim Muižniekam par viņa darbību un interesi astronomijā. Autora dzīvesbiedre laipni atļāva šo dzejoli pārspiegt.

Viņa rakstīja: "Tik tiešām piekrītu šim nodomam. Vēl vairāk: man nav līdz šim izdevies sastapt neviena cilvēka, kas šo stāstu spētu pienācīgi novērtēt. Praktiskos darbus priekšmetā "Ievads astronomijā" esmu strādājis arī es, tikai citā gadā, un mēnesnīca uz universitātes Vecās ēkas jumta vēl tagad palikusi atmiņā. Man patiesi prieks, ka tā šo dzejoli lasītu vairāk jauzu, kas to saprastu. Paldies!"

Sarīkojumu ar savu klātbūtni pagodināja pats toreizējais Universitātes rektors profesors Juris Zakis. (...) Savā uzrunā viņš teica, ka nezīnot nevienam citam, kas vēl ar tik lielu sirsniņu un mīlestību būtu rakstījis par Latvijas Universitāti.

Mums visiem vajadzētu būt lepnīgiem, ka četru kādreiz mūsu vidū dzīvojušo Latvijas Universitātes mācībspēku sasniegumi ir tagad Latvijā apzināti un dokumentēti, cik nu vien tas ir bijis iespējams. Man personīgi tas ir liels gandarījums, ka arī man bija ļauts šinī darbā piedalīties. Bez Dr. Sigizmunda Timšāna līdzdalības, paziņāšanas un organizatora spējam šīs pieminēšanas nebūtu notikušas. Mana sirsnīgākā pateicība viņam.

GUNTARS SAIVA,

M. E., sel. Latvijas Zinātņu vēstures asociācijas biedrs

LUSP lapa

Raksts par
jauno LUSP
"UA" 2. lpp.

Te nu viņa ir – jaunā priekšsēdētāja

KRISTĪNE ANTE,
jaunievelētā LUSP priekšsēdētāja

LU SP nākotnes plāni
Galvenie LU SP darbības virzieni nav mainījušies jau daudzus gadus, taču tie arvien jāpiepilda ar jaunu saturu. Iespēju ir daudz, bet viss atkarīgs no mūsu iniciatīvas. Jāņem vērā tas, ka process notiks arī bez mūsu līdzdalības – studenti studēs, dzīvos dienesta viesnīcās, izveicīgākie dabūs kredītu utt. Bet vai tas mūs apmierina? Uzskatu, ka jāizmanto viss, ko LU var dot, lai te pavadītos 4, 6 vai vairāk gadus varētu atcerēties kā kaut ko skaistu.

Pašai Universitātei šis ir iekšējais sakārtošanas laiks. Tas ļaus labāk saskatīt trūkumus un nepilnības programmās. Pašlaik LU SP būtu svarīgi sakārtot šādas darbības

sferas: informācija par studentu tiesībām un pienākumiem, izglītības kvalitāte, dienesta viesnīcas un sabiedriskā dzīve.

Ideāli būtu, ja studentu aktīva līdzdalība savās studijās kļūtu par sistēmu. Lai, iestājoties fakultātē, students varētu balstīties uz vecāko kursu studentu pieredzi, no jauna nebūtu jāizgudro velosipēds.

Iestrādes ir labas, bet, lai tās turpinātu, vajag jaunus cilvēkus. Pašlaik LU SP darbojas 6 pastāvīgās komisijas: Informācijas un ārējo sakaru, Revīzijas, Izglītības, Sociālo lietu, Institucionālā, Kultūras un atpūtas komisija. Domāju, ka katram no mums ir sava unikāla pieredze, tādēļ visi, kas vēlas darboties, vienmēr mīļi gaidīti LU SP.

LU SP tie būs jauni draugi, kontakti, emocijas un prieks par sa-

sniegto vai, vienā vārdā, pieredze.

Kas ir Kristīne Ante?

Oficiāli – Vēstures un filozofijas fakultātes vēstures bakalaura pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides aizsardzības apakšprogrammas 4.kursa un Teoloģijas fakultātes reliģiju zinātnes 3.kursa studente.

Neoficiāli – darbības apsēsts cilvēks no Vecā milas grāvja.

Viņu kaitina: vienaldzība, paviršība, trulums. Viņu sajūsmina: sirdsgudrība, ieklausīšanās māka un kompetence.

Vēlreiz vēlos pateikties tiem, kas mani iedrošināja un atbalstīja līdz šim, un ceru, ka mana rīcība un stāja nebūs kā Kaspara Dimitera dziesmā: "pasaule ir tāda skola kur visi mācās no kļūdām Dievs mūs grib darīt par baznīcām mēs sevi par suņu būdām."

LUSP jautā – Kāda bija pirmā LUSP sēde?

Līga

Pirmais iespaids bija tāds, ka nevar īsti saprast, par ko visi tik gudri plēšas. Un kāpēc starp sarakstiem ir tādas plaisas un plēšanās, kāpēc ievēlētie locekļi pakļaujas koalīcijas noteikumiem, ja paši īsti tādām viedoklim nepiekrīt. Uzskatu, ka sēde bija par garu, beigās visi bija pārguruši un vairs nespēja reāli domāt. [redakcijas piebilde – sēde sākās 18.00 un beidzās 22.45, tik un tā visi jautājumi netika izlemti].

Anda

Pirmā sēde bija liels teātris, jo, man liekas, cilvēki nebija patiesi. Jau iepriekš koalīcija bija sadalījusi amatus. Bet man patīess prieks, ka par priekšsēdētāju ievēlēja Kristīni Anti, jo tas ir kompromiss starp pozīciju un opozīciju.

Pārsteigums bija arī tas, ka LUSPā ir ievēlēti arī cilvēki "SVIESTS".

Bet vispār es jūtu, ka LUSPā būs interesanti.

Niks un Kristaps

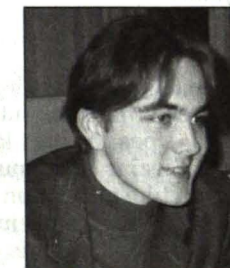

Cilvēkos nebija nekādas vienotības. Notika sadalīšanās pēc sarakstiem. Nu, sākums bija miermīlīgs, tad pāris individu uzstājās ar uzstājību un nekaunību. Uz tādiem gribētos attiecināt teicienu "mucā auguši, caur spundi baroti". Brīžiem likās, ka LU Senāta zālē ir pilns ar klauņiem.

Gribētos atzīmēt Ritvara Eglāja aktivitāti, kurš jau 7 gadus aizstāv studentu intereses. J.Svinskis demonstrēja savu aktiermākslu un izcēlās ar interesantiem jautājumiem.

Cerams, ka nākamās sēdes notiks, kā pie kulturāliem cilvēkiem pieņemts.

Pēteris

Baigi forši, baigi interesanti, ņemot vērā, ka es tur biju pirmo reizi. Redzēju ļoti daudz cilvēku, kas ir spējīgi veltīt savu laiku un prasmes, lai strādātu LU studentu labā, redzēju arī sev lielisku iespēju iegūt jaunu pieredzi.

ŠPIKOŠANA LU

Ivars

Špikerus es rakstu bieži, taču cik bieži es tos izmantoju, tas ir cits jautājums. Uzskatu, ka ir labi rakstīt špikerus, jo, pirmkārt, rakstot es iemācos, otrkārt, ja ir izdevība, tad arī var izmantot.

Šajā sesijā es špikoju tikai vienā eksāmenā. Man kursabiedrs iedeva špikeri, kurš bija 3 m grumā. Jāsaka gan, ka tas špikeris sākumā bija uz A4 formāta lapām un man pašam nācās to sagriezt un salīmēt garā spirālveida strēmelē.

Uz 14. februāri ir īpašs špikošanas veids – špikerus raksta mīlestības vēstuļu formātā; ar sirsniņām, lūpiņām utt.

Ritvars

Protams, vislabāk, ja mācīšanās intensitāte īpaši nemainās, vienalga, vai ir lekcijas vai sesija. Diemžēl lielai daļai studentu mācību intensitāte ir ievērojami zemāka semestra laikā nekā sesijā. Špikošana tad ir gan mācību metode, gan pārbaudījumu likšanas metode. Pozitīvais, kas ir un ko es arī pats daru – rakstot špikerus jeb, izsakoties latviski, ieskatņus, cilvēks gan izlasa literatūras avotus

– pierakstus, grāmatas, brošūras, gan rakstot zināšanas nostiprina. Tā ir labā puse – špikošana kā mācību metode.

Špikošana kā pārbaudījumu likšanas metode vairāk gan piedien skolā, nevis universitātē. Jo divdesmit gadu vecs cilvēks, kas bailīgi veras žaketē, sažņaugtā plaukstā, svārkos vai vells zin kur, izskatās maķenīt smieklīgs! Cita lieta, ja ir arī oficiāli atļauts izmantot kādus paligmateriālus.

Parasti es izmantoju mazas papīra lapiņas, uz kurām savā dvēseliski smalkajā rokkrakstā sarakstu visu vajadzīgo. Tādi ieskatņi rada arī drošības izjūtu.

Neuzskatu, ka špikošanā pieķerts students būtu jāmet arī no universitātes, tomēr sankcijām attiecīgajā kursā jābūt.

Markevičs, kurš nevēlējās atklāt savu vārdu

Sistēma ir tāda. Mobilais telefons žaketes iekškabatā vai džinsās. Tam ir pieslēgts *hands free*, kura vadiņš ar gumiju ir piesūprināts pie elkoņa zem žaketes. Tālāk pēc nepieciešamības austiņu pavēlk ārā un tur pirkstos, bet mikrofons ir apmēram zem delnas (tad nu viss notiek). Ja rodas kādas problēmas, tad tikai palaiž vajā austiņu, un tā pati ieslēdz žaketē.

Bet pats es nešpikoju.

P.S. Gribu pasveicināt mammu, tēti, māsu un brāli.

Inese

Manuprāt, LU daži kursi ir novecojuši vai arī pilnīgi nepiemēroti mūsdienu tirgus vajadzībām, un mana galva taču nav miskaste, lai visu atcerētos!

Es mācos sev un apgūstu man interesējošos un nepieciešamos kursus.

Šķiet, LU visvieglāk špikot ir ekonomos un vadībniekos. Nav nemaz jāpiepūlas špikeru sagatavošanā. Tikai aizej pie kopētāja, nosauc priekšmetu un trīs santīmi.. nav problēmu! Ar to jau neaprobežojas, atceros, pirmajā kursā varēja pat nokopēt dažus gaidāmos eksāmenus – testus.

Studenti špikošanā ir nežēlīgi nekaunīgi, ar katru gadu arvien vairāk un vairāk.. un pasniedzēji to atļauj!

Viktors

Es nešpikoju. Kāda jēga? Špikot ir stulbi! Mācās jau priekš sevis. Bet tagad man jāskrien uz ekonomiem, kur es noteikti arī nešpikošu.

LU EVF tirgvedības studenti ir nežēlīgi neapmierināti!

Pauzām kļaju sašutumu par izveidojušos situāciju – EVF otrajā studiju semestra nedēļā studentiem nekrietnā kārtā tiek liegta iespēja mainīt studiju kursa docētāju, kā tas bija iepriekš. Šo masveida vēlimi mainīt docētāju, studentu argumentē ar otra pasniedzēja neapmierinošo docēšanas kvalitāti. Diemžēl īpaša pretimnākšana šā jautājuma risināšanā no vadības puses nav bijusi. P.S. Vai tiešām studentiem nav tiesību uz kvalitatīvu izglītību?

Pasākums ķīmīkos - BALLE

22.02.2001. K.Valdemāra 48, no plkst. 21.00 līdz 6.00, uzreiz pēc ģeogrāfu fuksenes (~19.00-21.00).

Programmā ir paredzēti fakultātes-organizētāju priekšnesumi, atrakcijas, spēles, balvas un, protams, balle. Strādas garderobe, kafejnīca. Visi tiek laipni aicināti!

Lapu veidoja
Inese Saiva
LUSPavize@navigator.lv

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI

LU AUTOSKOLA

Uzsāk nodarbības

Individuālās braukšanas apmācībai B kategorijas transporta līdzekļiem:

Ceļu satiksmes noteikumi - teorētiskās nodarbības (latviešu, krievu valodā)

Mācību braukšana - praktiskās nodarbības

LU studentiem un darbiniekiem atlaides!

Pieteikties līdz š.g. 23. februārim,
Rīgā, Brunīņu ielā 36/3 (sētas māja), 2.st.,2.kab.
Nodarbības Kr. Valdemāra ielā 69, 5.st.
Tālruni uzziņām: 7274889, 7275392, mob. 6525383

LATVIJAS KRISTĪGAIS RADIO

98.5 Kuldīgā
100.7 Liepājā
101.8 Rīgā
104.7 Talsos

Katru trešdienu plkst. 18.40
ar atkārtotību nākamās trešdienas naktī plkst. 0.30 skan

Tālivalža Kronberga vadītais raidījums

Apraktie un
neapraktie
talanti

<http://kronbergs.from.lv>

Informācijas dienas LU notiks
no 19. līdz 23. martam

SPSS: Datu apstrāde, apmācība.
Tāl. 7531434. Gustavs

CEĻOSIM

Dosimies uz alām

Kvēpenes ala

(Nobeigums.
Sākums "UA" nr. 10, 11)

Arī Gaujas krastā, leļpus Amatas ietekas ir divas interesantas alas. Upes kreisajā krastā, Leimaņu iezī ir Leimaņu ala (nr. 10), kura tika atrakta un tīrta 1992. gadā. Toreiz visu eju kopējais garums tika izmērīts - 30 m, taču tagad dažas sānu ejas jau aizbirusas, tāpēc eju kopgarums ir samazinājies. Leimaņu alu nav grūti atrast no vietas, kur visi skatās Kūķu klintis - jāiet apmēram puskilometru pa taku gar Gauju uz augšu.

Arī pašās Kūķu klintīs ir divas

alas (nr.11). Kūķu lielā ala ir pieejama no upes, tā ir pie paša Gaujas ūdens līmeņa un sākas ar plašu vestibilu, kuru ziemā klāj leduskritums, bet tālāk klintī stiepijas šaura plaisa. Viss alas kopgarums ir 22 m, taču tieši vidū smilšakmeņu ir sevišķi šaura vieta (apmēram 20 cm plata), kurai cauri izspraukties ne katram izdosies. Katrā ziņā arī meitenēm šajā spraugā vieglāk būs iespraukties peldkostīmos, nevis drēbēs. Kūķu mazā ala, kura ir apmēram 7 m dziļa un atrodas Kūķu klintīs nedaudz pa Gauju uz leju, 3,5 - 4 m augstumā virs ūdens, arī ir pieejama no upes. Starp citu, Kūķu alas, tāpat kā citas Gaujas klinšu alas, visērtāk ap-

meklējamas, laivojot pa upi.

No Amatas dodoties Cēsu virzienā, tālāk var nonākt vēl vairākās interesantās vietās. Vār pamēģināt atrast trīs plaisveidīgas alas Gaujas kreisajā pamatkrastā, nedaudz augšpus Briedišu iezā, mežā. Tās tiek sauktas par Jaunapsīšu alām (nr. 12), un tās izveidojuši spēcīgi avoti, kas šajā Gaujas krasta nogabalā bagātīgi izplūst no pazemes. Tieši pēc avotiem, sameklējot to iztekas vietu, arī vislabāk atrast Jaunapsīšu alas. Lielākā ir 10 m gara, nedaudz vairāk par metru plata un 4,5 m augsta plaisa ar savdabīgu lodziņu virs ieejas četrus metrus augstumā. Pārējās divas alas ir vēl šaurākas spraugas, taču arī apmēram 6 m dziļas. Šeit avotu ūdens laikam ļoti bagāts ar kaļķi, jo alās atrast rets sastopamas ar kaļķi sacementējušās smilšakmens garoziņas - inkrustācijas.

Nelielās Gaujas pietekas Dzērduptes labajā krastā, iepretim Mežciemam mājām var ielīst 20 m dziļajā Mežciemā alā (nr. 13). Arī te avots joprojām turpina alu veidot. Interesanti, ka šajā reģionā alas nav veidojušās lielās smilšakmeņu klintīs, kā citviet, bet gan ir avotu izskalotas pavisam niecīgos smilšakmens atsegumos, kuri nav daudz lielāki par alu ieejām.

Šajā apvidū ir vēl kāda ļoti jauka vieta, kuru vismaz reizi vajadzētu apmeklēt katram Latvijas patriotam. Tās ir Kvēpenes Gaujas labajā krastā, aptuveni 6 km lejpus Cēsīm (nr. 14). Mūsu galvenais dabas pētnieks Guntis Eniņš kādā publikācijā šo vietu nosaucis par Latvijas skaistuma centru. Patiesībā Kvēpenes ir bijusi mežsargmāja lielu mežu viducī. Taču te vienkopus var apskatīt tik daudz interesanta kā nekur citur. Te ir gan Kvēpenes pilskalns, par kuru joprojām strīdas, vai te bijusi vai nav bijusi Rūsiņa Soteklas pils, gan Kvēpenes dižozols ar stumbrā apkārtmēru 6 m, par kuru joprojām baumo, ka tas ir pieclatnieka ozola prototips, un

kura zaros katrs apmeklētājs uzskata par savu pienākumu iesiet ja ne prievīti, tad vismaz kurpju šņori. Tomēr ozola enerģētisko iedarbību droši vien sajūtīs daudzi, kuri pie tā atnāks. Savukārt, ja no Kvēpenēm nokāpj pa stāvo Gaujas pamatkrastu lejā, var apskatīt svētavotu, kas iztek augstas un stāvas klints pakājē. Tomēr visā Kvēpenes apkārtnē, manuprāt, pats interesantākais objekts ir Kvēpenes ala, kura tika pilnībā atrakta 1990. gadā, un kuras visu eju kopējais garums līdz ar to kļuva apmēram 60 m. Pēc šī rādītāja Kvēpenes ala stabili ierindojas Latvijas izcilāko alu topa pirmajā desmitā. Šī ala patiesībā, gluži tāpat kā viss cits Kvēpenēs, ir etalons - tieši tādas savos priekšstatos mēs alas arī iedomājamies.

No Kvēpenēm Gaujas sāngravas pretējā pusē paceļas vēl viens kalns, kuru vietējie sauc par Saullēktu kalnu. No tā savukārt paveras jauki skati uz pretējo Gaujas krastu, uz Rakšupes ieleju. Tur, Gaujas kreisajā krastā, kilometru no Rakšupes ietekas Gaujā ir trīskrāsainās sarkani - melni - zaļās Rakšu klintis (nr. 15). Ir, protams, Latvijā varenākas smilšakmens klintis par šīm, bet skaistuma ziņā Rakšu klintis es iekļautu pirmajā trijniekā.

Starp citu, augšā virs Rakšu klintīm, mežā, 100 m rādiusā no kraujas malas var sameklēt interesantu trij-

stūrveida akmeni ar trim iekaltiem krustiem. Par šī akmens izcelsmi arī esmu dzirdējis vairākas versijas - gan, ka tas ir kapakmens no zviedru kara laikiem, gan, ka tas ir sens robežakmens.

Te nu redzams, cik daudz interesanta ir tikai nelielā Latvijas stūrī starp Līgatni un Cēsīm. Tālāk varētu turpināt aprakstu par Cēsu apkārtni, tomēr es ceru, ka arī šeit aprakstītais var dot pietiekamu ierosmi vairākiem brīvdienu ceļojumiem. Es pats esmu iecienījis vienas dienas izbraucienus, taču tikpat labi varētu saplānot programmu arī vairāku dienu ekskursijai. Ar nakšņošanu tagad lielu problēmu nav. Arī šajā reģionā atradīsiet daudz viesu māju un lauku māju, kur piedāvā naktsmitnes. Šim nolūkam var izmantot, piemēram, arī labi zināmo rehabilitācijas centru "Līgatne" Skaļupēs.

Vēl gribu atgādināt, ka, dodoties "uz alām", neaizmirstiet paņemt līdzi savus bērņus vai savu radu un paziņu bērņus, jo no savas pieredzes varu teikt, ka tieši bērņiem šādi pasākumi sagādā vislielāko prieku. Neliegsim viņiem to!

Ja gribat redzēt savām acīm, kādas izskatās Latvijas alas, bet slinkums kaut kur braukt, tad noklikšķiniet uz www.alas.lv.

INDULIS KRAUZE

"Universitātes Avīze"

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA, GINTA LEIKARTE
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITTA KERSTENA
Datortālruni veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586
(pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Mājas lapa Internetā: <http://www.lanet.lv/~luua>
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.